

ЕНЕМОНА АД

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2011

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

1. Организация и основна дейност

Енемона АД („Компанията-майка“) първоначално е регистрирано като колективна фирма през 1990 година, а през 1994 е пререгистрирано като акционерно дружество. Адресът на Дружеството - майка по съдебна регистрация е в гр. Козлодуй, ул. Панайот Хитов 1А. Компанията-майка има статут на публично акционерно дружество и акциите от капитала му са регистрирани в Комисията за финансов надзор с цел търговия на Българската фондова борса. Основен акционер в Компанията-майка към 31 декември 2011 и 2010 е Дичко Прокопиев Дичков. През финансовата година не е имало промени в правния статус на Компанията-майка.

Предметът на дейност на Компанията-майка е строително-монтажни дейности, което включва всички строителни дейности, от инженеринг до монтаж и строителство.

Настоящият консолидиран финансов отчет за годината, приключваща на 31 декември 2011, включва финансова информация на Компанията-майка и нейните дъщерни и асоциирани дружества (заедно „Групата“).

Към 31 декември 2011 и 2010 в Групата работят съответно 1,168 и 1,859 служители.

Към 31 декември 2011 в консолидация се включват следните дъщерни дружества на Компанията-майка:

Дружество	Описание на дейността	Дял	
		Към 31.12.2011	Към 31.12.2010
Енемона Ютилитис АД	Търговия на електроенергия	99.46%	100.00%
	Дружество със специална инвестиционна цел – секюритизация на вземания	88.97%	70.76%
ФЕЕИ АДСИЦ	Проектиране и изграждане на проекти в енергетиката	100.00%	100.00%
Пирин Пауър АД	Дружество със специална инвестиционна цел – покупка на недвижими имоти	69.23%	69.23%
Хемусгаз АД	Изграждане на компресорни станции	50.00%	50.00%
Еско инженеринг АД	Проекти за отопление и климатизация	99.00%	99.00%
ТФЕЦ Никопол ЕАД	Изграждане на електроцентрала	100.00%	100.00%
Енемона-Гъльбово АД	Строителни договори	91.13%	91.13%
Неврокоп-газ АД	Търговия с газ	90.00%	90.00%
ЕМКО АД	Строителни договори	77.36%	77.36%
Регионалгаз АД	Проекти за газификация	50.00%	50.00%
ФЕЦ Младеново ЕООД	Проекти за фотоволтаична централа	100.00%	-
Артанес Майнинг Груп АД	Проучване на минерални ресурси	100.00%	-

Базата и принципите за изготвяне на настоящия консолидиран финансов отчет са оповестени в бележка 2.2. по-долу.

През месец май 2010 Групата регистрира клон в Република Словакия във връзка с изпълнение на строителен договор.

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2011
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

1. Организация и основна дейност (продължение)

През месец юни 2011 Групата започна да извършва строително-монтажни дейност в Германия чрез място на стопанска дейност.

През 2011 Групата е учредила две дъщерни дружества – Артанес Майнинг Груп АД и ФЕЦ Младеново. Към 31 декември 2011 двете дружества са изцяло собственост на Групата. Акциите на Артанес Майнинг Груп АД са регистрирани за търговия на Българска Фондова Борса.

Към 31 декември 2011 делът на Енемона АД в ФЕЕИ АДСИЦ се увеличава от 70.76% или 922,201 броя акции на 88.97% или 3,462,201 броя акции с право на глас след увеличение на капитала на ФЕЕИ АДСИЦ през 2011 година.

Преустановени дейности

През 2011 Групата е продала своя дял в следните дружества, които са представени като преустановени дейности в настоящия консолидиран финансов отчет:

Дружество	Описание на дейността	Дял	
		Към 31.12.2011	Към 31.12.2010
АгроИнвест Инженеринг АД	Обработка на земеделска земя	-	99.98%
Солар Енерджи ООД	Проект за слънчева централа	-	80.00%
Нео АГРО ТЕХ АД	Рекултивация на терени	-	90.00%
Ломско пиво АД	Производство на бира	-	53.04%

На 31 март 2011 Компанията-майка подписва договор за продажбата на 99.98% от капитала на АгроИнвест Инженеринг АД в едно с притежаваните от него към този момент 49.96% от акциите на „Ломско пиво“ АД на обща стойност 18,422 хил. лв. (виж също бележка 29).

На 28 юни 2011 Дружеството подписа договор за покупко-продажба за продажба на 90% от капитала на Нео Агро Тех АД и 80% от капитала на Солар Енерджи ООД. Определената покупка цена е в размер на 49 хил. лв.

Към 31 декември 2011 текущите резултати на дружествата към датата на сделката и резултата от сделката са представени в консолидирания отчет за всеобхватния доход като преустановени дейности. Сравнителната информация е прекласифицирана в съответствие с изискванията на МСФО 5 Нетекущи активи държани за продажба и преустановени дейности.

2. Счетоводна политика

2.1 Обща рамка на финансово отчитане

Този консолидиран финансов отчет е изгответ във всички съществени аспекти, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), издадени от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и разясненията за тяхното прилагане, издадени от Комитета за разяснение на МСФО (КРМСФО), приети от Европейския съюз (ЕС) и приложими в Република България.

2. Счетоводна политика (продължение)

2.1 Обща рамка на финансово отчитане (продължение)

Промени в МСФО

Стандарти и разяснения влезли в сила в текущия отчетен период

Следните изменения към съществуващи стандарти, издадени от CMCC и приети от ЕС са влезли в сила за текущия отчетен период:

- Изменения на МСС 24 Оповестяване на свързани лица – опростяване на изискванията за оповестяване на дружества с държавно участие и изясняване на определението за свързани лица, приети от ЕС на 19 юли 2010 (в сила за годишни финансови периоди, започващи на или след 1 януари 2011),
- Изменения на МСС 32 Финансови инструменти: Представяне – отчитане на издадени права, приети от ЕС на 23 декември 2009 (в сила за годишни финансови периоди, започващи на или след 1 февруари 2010),
- Изменения на МСФО 1 Прилагане за първи път на МСФО – Ограничени условия за освобождаване от изискванията на МСФО 7 за оповестяване на сравнителна информация от дружествата, прилагачи за първи път МСФО, приети от ЕС на 30 юни 2010 (в сила за годишни финансови периоди, започващи на или след 1 юли 2010),
- Изменения на различни стандарти и разяснения Подобрения на МСФО (2010), произтичащи от годишния проект за подобрения на МСФО, публикуван на 6 май 2010 (МСФО 1, МСФО 3, МСФО 7, МСС 1, МСС 27, МСС 34, КРМСФО 13) основно с цел отстраняване на противоречия и изясняване на формулировката, приети от ЕС на 18 февруари 2011 (измененията са приложими за годишни финансови периоди, започващи на или след 1 юли 2010 или 1 януари 2011 в зависимост от съответния стандарт или разяснение),
- Изменения на КРМСФО 14 МСС 19 - Ограничението на актив по дефинирани доходи, минимални изисквания за финансиране и тяхното взаимодействие – Предплащане на минимално изискване за финансиране, приети от ЕС на 19 юли 2010 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2011 година),
- КРМСФО 19 Погасяване на финансови задължения чрез капиталови инструменти, приет от ЕС на 23 юли 2010 (в сила за годишни финансови периоди, започващи на или след 1 юли 2010).

Приемането на тези изменения към съществуващи стандарти не е довело до промени в счетоводната политика на Групата.

Стандарти и разяснения, издадени от CMCC и приети от ЕС, които все още не са влезли в сила

Следните МСФО, изменения на МСФО и разяснения са приети от ЕС към датата на одобряване на настоящия консолидиран финансов отчет, но все още не са влезли в сила:

- Изменения на МСФО 7 Финансови инструменти: оповестяване – прехвърляне на финансови активи, приети от ЕС на 22 ноември 2011 (в сила за годишни финансови периоди, започващи на или след 1 юли 2011).

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2011
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

2. Счетоводна политика (продължение)

2.1 Обща рамка на финансово отчитане (продължение)

Промени в МСФО (продължение)

Групата е избрала да не приема тези стандарти, изменения и разяснения преди датата на влизането им в сила. Групата очаква приемането на тези стандарти, изменения и разяснения да не окаже съществен ефект върху консолидирания финансов отчет на Групата в периода на първоначалното им прилагане.

Стандарти и разяснения, издадени от CMCC, които все още не са приети от ЕС

По настоящем, МСФО, приети от ЕС не се различават съществено от тези, приети от CMCC, с изключение на следните стандарти, изменения на съществуващи стандарти и разяснения, които все още не са одобрени от ЕС към датата на одобряване на настоящия консолидиран финансов отчет:

- МСФО 9 Финансови инструменти (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2015),
- МСФО 10 Консолидирани финансови отчети(в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2013),
- МСФО 11 Съвместни ангажименти (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2013),
- МСФО 12 Оповестяване на дялове в други предприятия(в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2013),
- МСФО 13 Оценяване на справедлива стойност (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2013),
- МСС 27 (ревизиран през 2011) Индивидуални финансови отчети (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2013),
- МСС 28 (ревизиран през 2011) Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия(в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2013),
- Изменения на МСФО 1 Прилагане за първи път на МСФО – хиперинфляция и премахването на фиксириани дати за дружества, прилагащи за първи път МСФО (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 юли 2011),
- Изменения на МСФО 7 Финансови инструменти: Оповестяване – нетиране на финансови активи и финансови пасиви (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2013),
- Изменения на МСФО 9 Финансови инструменти и МСФО 7 Финансови инструменти: Оповестяване – Задължителна дата за влизане в сила и преходни оповестявания,
- Изменения на МСС 1 Представяне на финансови отчети – представяне на пера от друг всеобхватен доход (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 юли 2012),
- Изменения на МСС 12 Данъци върху дохода – отсрочени данъци: възстановимост на активи (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2012),
- Изменения на МСС 19 Доходи на наети лица – подобрения при отчитането на доходите след напускане (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2013),
- Изменения на МСС 32 Финансови инструменти: Представяне- Нетиране на финансови активи и финансови задължения (в сила за годишни финансови периоди, започващи на или след 1 януари 2014),
- КРМСФО 20 Разходи за премахване на отпадъци по време на фазата на производство в открит рудник (в сила за годишни финансови периоди, започващи на или след 1 януари 2013).

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2011
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

2. Счетоводна политика (продължение)

2.1 Обща рамка на финансово отчитане (продължение)

Промени в МСФО (продължение)

Групата очаква, че приемането на тези стандарти, изменения на съществуващите стандарти и разяснения няма да окаже съществен ефект върху консолидирания финансов отчет на Групата в периода на първоначалното им прилагане, с изключение на следните стандарти, които биха могли да имат съществен ефект върху консолидирания финансов отчет:

- МСФО 9 Финансови инструменти, който използва един метод за определяне дали финансият актив е оценен по амортизирана или по справедлива стойност, замествайки множеството различни правила в МСС 39. Подходът в МСФО 9 се базира на начина, по който Компанията-майка управлява финансовите си инструменти (бизнес модел) и специфичните парични потоци за финансовите активи. Новият стандарт също така изисква използването на един метод за обезценка, замествайки различните методи в МСС 39.
- МСФО 10 Консолидирания финансови отчети, който дефинира счетоводните принципи и процедури за изготвяне на консолидирани финансови отчети.
- МСФО 12 Оповестяване на дялове в други предприятия, който изисква подробно оповестяване за дъщерни и асоциирани дружества и други дялове в дружества.
- МСФО 13 Оценяване на справедлива стойност, който дефинира справедлива стойност, предоставя упътвания за определяне на справедливата стойност и изисква оповестявания по отношение на определянето на справедливата стойност.

В същото време, отчитането на хеджирането, отнасящо се до портфейли от финансови активи и пасиви, чийто принципи не са приети от ЕС, е все още нерегулирано.

Според преценката на Групата, прилагането на отчитане на хеджирането за портфейли от финансови активи и пасиви съгласно МСС 39: Финансови инструменти: Признаване и оценяване, няма да окаже съществен ефект върху консолидирания финансов отчет, ако се приложи към отчетната дата.

2.2 База за изготвяне

Консолидираният финансов отчет е изгoten в съответствие с принципа на историческата цена, с изключение на определени финансови инструменти и намерената стойност на сградите при прилагане за първи път на МСФО.

Този консолидиран финансов отчет е изгoten в съответствие с принципа на текущото начисляване и действащото предприятие.

2.3 Принципи на консолидация

Към 31 декември 2011 и 2010 Групата се състои от Компанията-майка и дъщерните дружества изброени в бележка 1.

Дъщерно дружество е дружество, което Компанията-майка може да контролира чрез определяне на финансовата му и оперативна политика, или по друг начин, в степен която му позволява да извлече икономическа изгода от дейността му. Най-често упражняването на контрол е съпроводено с притежаване на повече от половината от правата на глас в дадено дружество.

2. Счетоводна политика (продължение)

2.3 Принципи на консолидация (продължение)

Отчетите на дъщерното дружество подлежат на пълна консолидация от момента, в който контролът бъде придобит ефективно от Компанията-майка и се изключват от консолидирания отчет, когато дружеството престане да бъде контролирано от Компанията-майка.

Когато е необходимо са извършени корекции и рекласификации на финансовите данни от индивидуалните отчети на дъщерните дружества с цел уеднакяване на счетоводните им политики с политиката на Компанията-майка.

Всички съществени вътрешно-групови салда и вътрешно-групови сделки и произтичащите печалби и загуби са елиминирани в резултат на консолидационните процедури.

Неконтролиращи участия в дъщерни дружества се оповестяват отделно от собствения капитал на Групата. Участието на неконтролиращи акционери се оценява при първоначалното признаване на бизнес комбинацията по един от следните два начина: (1) по справедлива стойност или (2) като пропорционалния дял на неконтролиращите участия в справедливата стойност на разграничимите нетни активи на придобиваното дружество. Изборът на метод за първоначално отчитане на неконтролиращите участия се прави отделно при всяка бизнес комбинация. При последващо оценяване, салдото на неконтролиращите участия се определя като към първоначално признатото салдо се прибави дела на неконтролиращите акционери в промените в собствения капитал на дъщерното дружество. Всеобхватния доход се разпределя към неконтролиращите участия дори когато това води до отрицателно салдо на неконтролиращите участия.

При придобиването им инвестициите в дъщерни предприятия се отчитат по метода на покупката, който включва идентифициране на придобиващия, определяне цената на придобиване и разпределение на цената на придобиване между придобитите активи и поетите пасиви и условни задължения. Цената на придобиване се определя като съвкупност от справедливата стойност към датата на размяната, на предоставените активи, възникналите или поети задължения и капиталовите инструменти, еmitирани от придобиващия, в замяна на контрола над придобивания, както и разходите пряко свързани със сделката. Превишаването на цената на придобиване над дела на придобиващия в нетната справедлива стойност на разграничимите активи, пасиви и условни задължения на придобивания, се отчита като репутация. В случай, че цената на придобиване е по-ниска от дела на инвеститора в справедливата стойност на нетните активи на придобитото дружество, разликата се признава директно в отчета за всеобхватния доход.

Репутацията, възникнала при бизнес комбинации се проверява за обезценка веднъж годишно, или по-често, ако събития или промени в обстоятелствата дават индикации, че тя може да е обезценена.

Предприятия, в които Групата има значително влияние, но не и контрол, са включени в консолидирания финансов отчет като асоциирани дружества (виж бел. 2.13). Значително влияние е правото на участие във финансовите и оперативни решения на асоциираното предприятие, но не и контрол върху тези решения.

2. Счетоводна политика (продължение)

2.4 Бизнес комбинации

Съгласно изискванията на МСФО 3 Бизнес комбинации, бизнес комбинацията е обединяване на отделни предприятия или бизнеси в едно отчитащо се дружество. В случай, че дружество придобива контрол над друго дружество, което не представлява отделен бизнес, обединяването на тези дружества не се счита за бизнес комбинация. Бизнес комбинацията се отчита по метода на покупката съгласно изискванията на приложимите стандарти.

Когато в отчетни периоди след придобиването на контрола в дъщерното дружество настъпят промени, в участието на Компанията-майка в дъщерното дружество, без това да води до загуба на контрол, промените се отчитат като операции със собствения капитал (т.е. операции със собствениците в качеството им на собственици). При такива обстоятелства преносните стойности на контролиращите и неконтролиращите участия се коригират, за да отразят промените в относителните им участия в дъщерното дружество. Всяка разлика между сумата, с която се коригират неконтролиращите участия, както и справедливата стойност на платеното или полученото възнаграждение, се признава директно в собствения капитал и се отнася към собствениците на Компанията-майка.

Когато Групата изгуби контрол върху свое дъщерно дружество, печалбата или загубата от сделката се определя като разликата между (1) общата сума на справедливата стойност на полученото възнаграждение и справедливата стойност на остатъчния дял в дружеството и (2) отчетната стойност на активите (вкл. репутация), пасивите и неконтролиращото участие на продаденото дружество.

2.5 Функционална валута и валута на представяне

Съгласно българското счетоводно законодателство, Групата води своето счетоводство и изготвя финансови отчети в националната валута на Република България – български лев, който от 1 януари 1999 е фиксиран към еврото при курс 1.95583 лева = 1 евро. За Групата функционалната валута е националната валута на Република България.

Настоящият консолидиран финансов отчет е представен в хиляди български лева (хил. лв.).

2.6 Операции в чуждестранна валута

Операциите в чуждестранна валута първоначално се отчитат по обменния курс на Българската народна банка (БНБ) в деня на сделката. Валутнокурсовите разлики, възникнали при уреждането на парични позиции или при преизчисляването им по курс, различен от този, при първоначалното им записване, се отчитат като финансови приходи или разходи за периода, през който възникват. Паричните позиции в чуждестранна валута към 31 декември 2011 са включени в този консолидиран финансов отчет по заключителния обменен курс на БНБ.

2.7 Счетоводни предположения и преценки

Изготвянето на финансов отчет в съответствие с МСФО изисква от ръководството да прави преценки и предположения, които засягат отчетната стойност на активите, пасивите и оповестяването на условните активи и пасиви към датата на финансния отчет и отчетната стойност на приходите и разходите през отчетния период. Въпреки че тези преценки се основават на най-доброто познаване на ръководството относно настоящите събития и дейности, действителните резултати могат да се различават от тези преценки.

Критичните счетоводни преценки и основни източници на несигурност при извършване на счетоводни преценки са оповестени в бел. 3 по-долу.

2. Счетоводна политика (продължение)

2.8 Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията се признават първоначално по цена на придобиване, която включва покупната цена и преките разходи, включително мита и невъзстановими данъци върху покупката, след приспадане на търговски отстъпки. Имотите, машините и съоръженията се отчитат по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка, ако има такива.

Разходите, възникнали след въвеждане на дълготрайните активи в експлоатация, като разходи за ремонти и поддръжка, се отчитат в отчета за всеобхватния доход за периода, в който са възникнали, освен ако не увеличават полезния живот на активите.

Разходите за придобиване на имоти, машини и съоръжения представляват дълготрайни активи в процес на изграждане и се отчитат по себестойност. Тези разходи включват разходите по изграждане на имота и съоръженията и други преки разходи. Разходите за придобиване на имоти, машини и съоръжения не се амортизират, докато съответните активи не се завършат и въведат в експлоатация.

Активите на Групата се амортизират чрез прилагане на линейния метод на амортизация. Полезният живот на основните класове активи към 31 декември 2011 и 2010 е както следва:

Активи	Полезен живот (години)
Сгради	От 45 г. до 51 г
Машини	От 5 г. до 7 г.
Оборудване	От 5 г. до 7 г.
Стопански инвентар	От 5 г. до 10 г.

Активи, придобити по договор за финансов лизинг се амортизират през периода на техния очакван полезен живот на същата база, както и собствените активи, или когато срокът на лизинговия договор е по-кратък от полезния живот на актива – за срока на съответния лизингов договор, ако няма разумно основание да се счита, че собствеността ще бъде придобита в края на лизинговия срок.

Печалбите или загубите, възникващи при продажба на имоти, машини или съоръжения, се определя като разлика между постъплението и балансовата стойност на продадените активи, и се признават в отчета за всеобхватния доход.

2. Счетоводна политика (продължение)

2.9 Инвестиционни имоти

Инвестиционните имоти на Групата представляват земи и сгради собственост на дружество със специална инвестиционна цел, които се държат с цел получаване на приходи от наем или за продажба на по-високи цени.

Инвестиционните имоти се оценяват първоначално по себестойност, включваща цената на придобиване, както и всички преки разходи, които касаят придобиването на имотите. Последващите разходи, свързани с инвестиционния имот, който вече е бил признат, се прибавят към балансовата сума на инвестиционния имот, когато е вероятно, че предприятието ще получи бъдещи икономически изгоди, надвишаващи първоначално оценената норма на ефективност на съществуващия инвестиционен имот. Всички други последващи разходи се признават като разходи в периода, в който са възникнали.

Последващото оценяване на инвестиционните имоти се извършва като се използва моделът на справедливата стойност, по който се оценява един инвестиционен имот след първоначална оценка по цена на придобиване, като промените в справедливата стойност се признават в отчета за всеобхватния доход.

2.10 Нематериални активи

Софтуерът и лицензиите са главните компоненти, които съставляват нематериалните активи. Нематериалните активи са оценявани първоначално по цена на придобиване. Нематериалните активи се признават, ако в бъдеще е вероятно да се получи икономическата изгода, която е следствие от притежанието на актива, и стойността на актива може да бъде оценена достоверно. След първоначалното признаване, нематериалните активи се оценяват по цена на придобиване минус натрупана амортизация и загуби от обезценка. Нематериалните активи се амортизират за полезния си живот чрез използване на линейния метод.

Полезният живот на основните класове активи към 31 декември 2011 и 2010 е както следва:

Нематериални активи	Полезен живот (години)
Софтуер	7
Лицензи, патенти, търговски марки и права	17

2.11 Активи по проучване и оценка на минерални ресурси

Активите по проучване и оценка на минерални ресурси представляват разходи по проучване и оценка, свързани с откриването на конкретни минерални ресурси и се отчитат в съответствие с МСФО 6 Активи по проучване и оценка на минерални ресурси. Тези активи се отчитат по себестойност, минус натрупана амортизация и загуба от обезценка.

Групата капитализира разходите по активите по проучване и оценка на минерални ресурси от датата на получаване на право за проучване докато стане възможно да бъдат доказани техническата изпълнимост и търговската приложимост на минералния ресурс. След тази дата Групата рекласифицира активите по проучване и оценка на минерални ресурси като нематериални активи и започва да ги амортизира на база на очаквания им полезен живот.

Активите по проучване и оценка се преценяват за наличие на обезценка, когато факти и обстоятелства подсказват, че балансовата стойност на актив по проучване и оценка може да надвишава неговата възстановима стойност.

2. Счетоводна политика (продължение)

2.12 Обезценка на имоти, машини и съоръжения и нематериални активи

На всяка дата на изготвяне на отчета за финансовото състояние Групата извършва преглед на балансовата стойност на имотите, машините и съоръженията, и нематериалните активи, за да определи дали съществуват индикации за настъпила обезценка. Ако съществува такава индикация, се определя възстановимата стойност на актива, за да се определи размера на загубата от обезценка, ако има такава. В случай, че не е възможно да се определи възстановимата стойност на отделния актив, Групата определя възстановимата стойност на единицата, генерираща парични потоци, към която активът принадлежи.

Нематериални активи с неопределен полезен живот и нематериални активи, които не са на разположение за ползване, се тестват за обезценка ежегодно и също така, когато съществува индикация за обезценка на актива.

Възстановимата стойност е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите за продажба и стойността в употреба. При оценяване стойността в употреба, очакваните бъдещи парични потоци се дисконтират до настоящата им стойност чрез дисконтова ставка преди данъчно облагане, която отразява настоящата пазарна оценка на стойността на парите и специфичните за актива рискове.

Ако възстановимата стойност на актив (или генерираща парични потоци единица) е по-малка от балансовата му стойност, то последната се намалява до възстановимата му стойност. Загуба от обезценка се признава незабавно за разход, освен ако съответният актив се пренася по преоценена стойност, в който случай загубата от обезценка се счита за намаление на преоценката.

В случай на възстановяване на загубата от обезценка, балансовата стойност на актива (или на единицата, генерираща парични постъпления) се увеличава до променената му възстановима стойност, но така, че намалената балансова стойност да не превишава балансовата стойност, която би била определена при положение, че в предходни периоди не е била признавана загуба от обезценка за дадения актив (генерираща парични потоци единица). Възстановяването на загуба от обезценка се признава веднага като приход, освен ако съответният актив се пренася по преоценена стойност, в който случай възстановяването на обезценка се счита за увеличение на преоценката.

2.13 Инвестиции в асоцииирани предприятия

Асоциирано предприятие е това, върху което Групата, пряко или косвено посредством едно или повече дъщерни дружества, упражнява значително влияние, но което не представлява дъщерно предприятие или съвместно контролирано предприятие. Значително влияние представлява правото на участие при вземането на решения, свързани с финансовата и оперативната политика на асоциираното предприятие, но не е контрол или съвместен контрол върху тази политика.

В настоящия консолидиран финансов отчет Групата отчита инвестиции в асоцииирани предприятия по капиталовия подход, т.е. отчита дела на печалбите и загубите на асоциираното дружество.

2. Счетоводна политика (продължение)

2.14 Отчитане по сегменти

Информацията по оперативни сегменти в настоящите консолидирани финансови отчети е представена по начин аналогичен на оперативните отчети, предоставяни на Ръководството на Групата, на основата, на които се вземат решения относно ресурсите, които да бъдат разпределени на сегмента и се оценяват резултатите от дейността му.

2.15 Материални запаси

Материалните запаси се състоят от материали, готова продукция, стоки и незавършено производство.

Материалните запаси се оценяват по по-ниската от цената на придобиване/себестойността и нетната реализирана стойност. Цената на придобиване включва покупната цена, разходите за преработка, както и други разходи, които възникват във връзка с довеждането на материалните запаси до настоящето им местоположение и състояние. Нетната реализирана стойност е предполагаемата продажна цена, намалена с всички разходи за довършване и разходите, които ще възникнат при маркетинга, продажбата и разпространението. Потреблението на материалните запаси се извършва по метода „първа входяща - първа изходяща“.

При внос на материали се използва обменният курс от датата на издаване на фактурата.

2.16 Доходи на персонала

Съгласно МСС 19 Доходи на персонала, Групата признава задължения за обезщетения при пенсиониране, които се изчисляват от лицензиран акционер на базата на кредитния метод на прогнозните единици (виж бел. 18). Сумата, отчетена в консолидирания отчет за финансовото състояние, представлява настоящата стойност на дългосрочните задължения на Групата за обезщетения при пенсиониране.

2.17 Лизинг

Даден лизингов договор се класифицира като финансов лизинг, ако прехвърля по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху актива. Всеки друг лизинг се класифицира като оперативен лизинг.

Финансов лизинг

В началото на лизинговия договор финансият лизинг се признава като актив на Групата в размер, който в началото на лизинговия срок е равен на по-ниската стойност от справедливата стойност на наетата собственост и сегашната стойност на минималните лизингови плащания.

Съответстващото задължение към лизингодателя се отчита в отчета за финансовото състояние като задължение по финансов лизинг.

Лизинговите плащания се разпределят между финансия разход и намалението на неизплатеното задължение, така че да се получи постоянен периодичен лихвен процент по остатъчното сaldo на задължението. Финансовите разходи се признават директно в отчета за всеобхватния доход.

2. Счетоводна политика (продължение)

2.17 Лизинг (продължение)

Оперативен лизинг

Лизинговите плащания по оперативен лизинг се признават като разход в отчета за всеобхватния доход по линейния метод за целия срок на лизинговия договор, освен ако друга системна база не е представителна за времето, през което потребителят ползва изгодите от наетия актив. Условните разходи за наем се признават като разход, в който възникват.

Когато се получават стимули при договаряне на оперативен лизинг, те се признават като пасив. Общата полза от стимулите се признава като намаление на разходите за наем през срока на лизинга на линейна база, освен ако друга системна база не представя разпределението във времето на ползите за лизингополучателя от използването на лизинговия актив.

2.18 Провизии

Провизии се признават, когато Групата има настоящи задължения (правно или конструктивно) в резултат на минало събитие, има вероятност за погасяване на задължението да е необходим поток, съдържащ икономически ползи, и може да бъде направена надеждна оценка на стойността на задължението.

Стойността, призната като провизия, е най-добрата приблизителна оценка на разходите, необходими за покриване на сегашното задължение към датата на отчета за финансовото състояние, като се вземат предвид рисковете и несигурностите около задължението. Когато провизия се измерва с паричните потоци, определени за погасяването на сегашното задължение, то балансовата стойност на провизията представлява настоящата стойност на паричните потоци.

Когато за някои или всички икономически изгоди, свързани с уреждането на задължение, се очаква да бъдат възстановени от трета страна, вземанията се признават за актив, ако е сигурно, че възстановената сума ще се получи и вземанията могат да бъдат измерени надеждно.

2.19 Данъци

Дължимите данъци се изчисляват в съответствие с българското законодателство. Данъкът върху печалбата се изчислява на база облагаема печалба, като за целта финансовият резултат се преобразува за определени приходно-разходни позиции (като амортизация, провизии, липси и неустойки и други) в съответствие с българското данъчно законодателство.

Отсрочените данъчни пасиви се отчитат за всички временни разлики, подлежащи на данъчно облагане, освен в случаите, когато възникват от първоначалното отчитане на актив или пасив при сделка, която към момента на извършване не дава отражение нито на счетоводната, нито на данъчната печалба (загуба).

Отсрочените данъчни активи се отчитат за всички временни разлики, подлежащи на приспадане до степента, до която е вероятно да има бъдеща облагаема печалба, срещу която да се извършат съответните приспадания по отсрочени данъчни активи. Това не се отнася за случаите, когато те възникват от първоначалното отчитане на актив или пасив при сделка, която към момента на извършване не дава отражение нито на счетоводната, нито на данъчната печалба (загуба).

2. Счетоводна политика (продължение)

2.19 Данъци (продължение)

Текущите и отсрочени данъци се признават като приход или разход и се включват в нетната печалба за периода, освен в случаите, когато тези данъци възникват от сделка или събитие, отчетени за същия или различен период директно в собствения капитал. Текущите и отсрочени данъци се начисляват или приспадат директно от собствения капитал, когато тези данъци се отнасят за позиции, които се начисляват или приспадат в собствения капитал.

2.20 Финансови инструменти

Финансовите инструменти на Групата включват финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата и загубата, парични средства в брой и в банки, търговски и други вземания, предоставени и получени заеми, търговски и други задължения. Ръководството на Групата счита, че справедливата стойност на финансовите инструменти е близка до балансовата им стойност. Справедлива стойност е тази, за която актив може да бъде разменен или пасив да бъде уреден, между информирани и независими страни в справедлива и непринудителна сделка.

Инвестициите се признават и отписват на датата на търгуване, където покупката или продажбата на инвестиция се осъществява чрез договор, чийто условия изискват доставката на инвестицията в рамките на определения от съответния пазар срок, и първоначално се оценяват по справедлива стойност, нетно от разходите по сделката, с изключение на тези финансови активи, класифицирани по справедлива стойност в печалбата или загубата, които първоначално се измерват по справедлива стойност.

2.20.1 Финансови активи

Финансовите активи се класифицират в следните специфични категории: „финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата”, „инвестиции, държани до падеж”, „финансови активи на разположение за продажба” и „заеми и вземания”. Класификацията зависи от типа и целта на финансовите активи и се определя при първоначалното им признаване.

Търговските вземания, заемите и другите вземания, които имат фиксираны или определими плащания, които не се търгуват на активен пазар, се класифицират като „заеми и вземания”.

Към 31 декември 2011 Групата не притежава „инвестиции държани до падеж” и „финансови активи на разположение за продажба”. Към 31 декември 2010 Групата не притежава „инвестиции държани до падеж”.

Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства включват парични средства в брой и по сметки в банки. Групата счита всички високоликвидни финансови инструменти с матуритет 3 месеца или по-малко за парични еквиваленти. За целите на отчета за паричните потоци, паричните средства и еквиваленти включват парични средства и парични еквиваленти, както е описано по-горе.

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата

Финансов актив се класифицира като отчитан по справедлива стойност в печалбата или загубата, когато активът е държан за търгуване или е определен като инструмент за отчитане в печалбата или загубата. Към 31 декември 2011 Групата отчита активи държани за търгуване.

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2011
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

- 2. Счетоводна политика (продължение)**
- 2.20 Финансови инструменти (продължение)**
- 2.20.1 Финансови активи (продължение)**

Финансов актив се класифицира като държан за търгуване, когато активът е придобит основно с цел продажба в близко бъдеще или е част от портфейл с ценни книжа за търговия или е деривативен договор, който не се използва за хеджиране.

Регулярните сделки с финансовите инструменти, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата се признават на датата на търгуване. Датата на търгуване е датата на поемане на ангажимент за покупка или продажба на финансова актив. На датата на сътълмент се извършва прехвърляне на собствеността. Между датата на търгуване и датата на сътълмент не се признава дериватив от промяна в пазарната цена.

При първоначално признаване финансовите активи се признават по справедлива цена. Обичайно за справедлива цена се приема цената на сделката, уговорена между страните, когато двете страни са информирани, желаещи и търсещи да сключат сделка при пазарни условия. Последващо оценяване на финансовите инструменти се извършва по справедлива цена, определена от котировка на инструмента на активен пазар. За активен пазар се приема пазар, на който редовно се обявяват цени и се сключват сделки с инструмента. За справедлива цена от регулиран пазар се приема цената на последната сделка за деня за недеривативен финанс инструмент. При невъзможност да се определи справедливата стойност от активна котировка, се ползват подходящи техники за оценяване, базирани на информация, която всички пазарни участници биха взели предвид при оценяване на финансния инструмент. Тази информация може да постъпва от наблюдаеми и ненаблюдаеми източници. Разликата от промяната в справедливата стойност на финанс инструмент се представя в текуща печалба и загуба.

Заеми и вземания

Заемите и вземанията се оценяват по амортизирана стойност чрез метода на ефективната лихва, с изключение на текущите вземания, където признаването на лихвата би било незначително. Предоставените заеми от Групата и вземанията по финансиране на дейности за енергийна ефективност са представени са представени в консолидирания отчет за финансовото състояние като „Предоставени заеми и вземания”, а търговските вземания – в „Търговски и други вземания”.

Търговските и други вземания са представени по тяхната номинална стойност, намалена с евентуална загуба от обезценка. На база на преглед на вземанията към края на годината се извършва преценка за загуби от обезценка и несъбирамост.

Обезценка

Финансови активи, освен такива, отчитани по справедлива стойност чрез печалбата или загубата, се преценяват за наличие на индикации за обезценка към датата на изготвяне на финансия отчет. Финансов актив се счита за обезценен само тогава, когато съществуват обективни доказателства, че в резултат на едно или повече събития, настъпили след първоначалното му признаване, очакваните парични потоци са намалели.

За определени категории финансови активи, като търговски вземания, активи, за които се преценява, че не се обезценяват индивидуално, са последващо преценявани за обезценка на колективна база. Обективни доказателства за обезценка на портфейл от вземания може да включва минал опит на Компанията-майка по събиране на плащания, увеличаване броя на закъснелите плащания в портфеля за повече от средния кредитен период от 180 дни, както и наблюдавани промени в националните или местните икономически условия, които са свързани с просрочването на вземанията.

2. Счетоводна политика (продължение)

2.20 Финансови инструменти (продължение)

2.20.1 Финансови активи (продължение)

За финансови активи, отчитани по амортизирана стойност, стойността на загубата от обезценка е разликата между балансовата стойност на активите и настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци, дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент.

С изключение на финансовите активи на разположение за продажба, ако в последващ период стойността на загубата от обезценка намалее и намалението може обективно да се препише на събитие след признаването на обезценката, предходната признатая загуба от обезценка се отразява в отчета за всеобхватния доход до степента до която балансовата стойност на инвестицията, в деня в който обезценката се отразява, не превишава стойността, която амортизираната стойност би имала, ако не се признава обезценка.

2.20.2 Емитирани финансови пасиви и капиталови инструменти

Класификация като дългови или капиталови

Дълговите и капиталовите инструменти се класифицират като финансови пасиви или капиталови в съответствие със същността на договорното споразумение.

Капиталови инструменти

Капиталов инструмент е всеки договор, който свидетелства за остатъчен интерес в активите на Групата след приспадане на всичките му пасиви. Капиталовите инструменти се отчитат по получените постъпления, нетно от разходите по емитирането им.

Финансови пасиви

Финансовите пасиви включват получени заеми (банкови заеми, облигационни заеми и други заети средства) и търговски и други задължения и финансов пасив по привелигирани акции.

Заемите първоначално се оценяват по справедлива стойност, намалена с направените разходи по извършване на транзакцията. Впоследствие заемите се отчитат по амортизируема стойност, като всяка разлика между дължимите плащания (нетирани с разходите по извършването на транзакциите) и стойността на заема се признава в отчета за всеобхватния доход през периода на заема, като се използва методът на ефективния лихвен процент.

Методът на ефективния лихвен процент представлява метод за определяне на амортизираната стойност на финансов инструмент и за разпределяне на прихода/разхода от него за определен период от време. Ефективният лихвен процент е лихвата, която точно дисконтира очакваните бъдещи парични постъпления или плащания (включително всички получени такси и други надбавки или отбиви) за очаквания живот на финансия инструмент или, когато е подходящо за по-кратък период, до балансовата му стойност.

Заемите се признават като краткосрочни, освен в случаите, при които Групата има безусловното право да отложи плащането на задължението за поне 12 месеца след датата на отчета за финансовото състояние.

Търговските и други задължения са оценени по стойността, по която се очаква да бъдат погасени в бъдеще.

2. Счетоводна политика (продължение)

2.21 Приходи и разходи по строителни договори

Групата класифицира като договор за строителство всеки един договор, в който е конкретно договорено изграждането на актив или на съвкупност от активи, които са в тясна взаимна връзка или взаимна зависимост по отношение на тяхното проектиране, технология и функция или тяхната крайна цел или предназначение.

Приходите по договора се измерват по справедливата стойност на полученото или подлежащо на получаване възнаграждение. Разходите по договора включват всички преки разходи, които се отнасят към договора. Разходи, непредвидени в договора като административни разходи и разходи за продажба са признати през отчетния период независимо от етапа на завършеност на договора.

Когато резултатът от договор за строителство може да бъде оценен надеждно, приходите и разходите, свързани с договора за строителство се признават в съответствие с етапа на завършеност на дейността по договора към датата на отчета за финансовото състояние, изчислен като отношение на извършените до момента разходи по договора към очаквания общ размер на разходите по договора. Очакваните загуби по договор за строителство се признават като разход в отчета за всеобхватния доход.

Измененията в строителните работи, изплащането на искове и материални стимули се признават до степента, до която е вероятно те да доведат до реализиране на приходи и същите могат да бъдат надеждно оценени.

В случай, че резултатът от договор за строителство не може да бъде оценен надеждно, приходите се разпознават в размера на извършените разходи, свързани с договора, ако те се считат, че могат да бъдат възстановени от клиента.

2.22 Други приходи и разходи

Приходите от продажба на продукция се признават в момента, когато рисковете и изгодите от собствеността върху продукцията са прехвърлени на купувача и разходите във връзка със сделката могат да бъдат надеждно измерени.

Приходите от продажби на стоки и услуги се признават в момента на възникването им, независимо от паричните постъпления и плащания, когато Групата изпълни условията на продажбите и значителните рискове и изгоди, свързани със собствеността върху стоките, са прехвърлени на купувача.

Разходите се признават в отчета за всеобхватния доход, когато възникне намаление на бъдещи икономически изгоди, свързани с намаление на актив или увеличение на пасив, което може да бъде оценено надеждно. Разходите се признават на базата на пряка връзка между извършените разходи и приходите. Когато икономическите изгоди се очаква да възникват през няколко финансови периода и връзката им с приходите може да бъде определена само най-общо или косвено, разходите се признават в отчета за всеобхватния доход на базата на процедури за систематично и рационално разпределение.

Приходите и разходите за лихви се начисляват на времева база при съблудаване на дължимата сума по главницата и приложимия/ефективния лихвен процент.

2. Счетоводна политика (продължение)

2.22 Други приходи и разходи (продължение)

Разходи по заеми, които могат пряко да се отнесат към придобиването, строителството или производството на един отговарящ на условията актив, се капитализират като част от стойността на този актив. Отговарящ на условията актив е актив, който непременно изисква значителен период от време, за да стане готов за предвидданата му употреба или продажба. Инвестиционния доход от временното инвестиране на средствата от заеми, отпуснати изрично за определен актив намаляват сумата на разходите по заеми за капитализиране.

Извършваните сделки се анализират от Групата с цел да се идентифицира наличие или отсъствие на агентско взаимоотношение. Процесът обхваща обстоятелствата около рисковете и ползите, които се понасят от Групата, при продажбата на стоки или предоставянето на услуги. Когато не е установено агентско взаимоотношение приходите и разходите за сделките извършвани от Групата се представят като брутни суми в консолидирания отчет за всеобхватния доход.

3. Критични счетоводни преценки и основни източници на несигурност при извършване на счетоводни оценки

Изготвянето на финансови отчети в съответствие с МСФО изисква от ръководството да приложи някои счетоводни предположения и приблизителни счетоводни оценки, които се отразяват на отчетените стойности на активите, пасивите и оповестяванията на условните активи и задължения към датата на отчета за финансовото състояние и върху отчетените стойности на приходите и разходите през отчетния период. Тези преценки се основават на наличната информация към датата на изготвяне на консолидирания финансов отчет, като действителните резултати биха могли да се различават от тези преценки.

3.1. Приходи и разходи по строителни договори

Както е оповестено в бел. 2.21 признаването на приходи по строителни договори изисква определяне на етап на завършеност на всеки договор за строителство. Този етап се определя на база на наличната информация за общата стойност на подлежащото на получаване възнаграждение и общите разходи по съответния договор. Общата стойност на разходите по договори за строителство зависи от обема и стойността на строителните дейности, които предстои да бъдат извършени, за да се изпълнят ангажиментите на Групата. Обемът и стойността на бъдещите дейности зависят от бъдещи фактори, които могат да се различават от преценките на ръководството.

3.2. Обезценка на нефинансови активи

Обезценка съществува, когато балансовата стойност на актив или единицата, генерираща парични потоци надвишава неговата възстановима стойност, където възстановимата стойност на актив или единица, генерираща парични потоци, е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. Справедливата стойност, намалена с разходите по продажба, е сумата, която би могла да бъде получена при продажбата на даден актив или единица, генерираща парични потоци, в пряка сделка между информирани и желаещи съществяването на сделката страни, след приспадане на разходите по продажбата. Изчислението на стойността в употреба се базира на модела на дисконтираните парични потоци. Паричните потоци се изчисляват от бюджета за следващите пет години. Възстановимата стойност е най-чувствителна спрямо нормата на дисконтиране, използвана в модела на дисконтираните парични потоци, както и спрямо очакваните бъдещи парични постъпления и нормата на растеж.

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2011
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

3. Критични счетоводни преценки и основни източници на несигурност при извършване на счетоводни оценки (продължение)

3.3. Обезценка на финансови активи

Обезценката на финансови активи се определя на база очакваните бъдещи парични потоци, дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент. При определяне на бъдещите парични потоци, Групата анализира финансовото състояние на дългниците и очаквания период за възстановяване на вземанията.

3.4. Полезен живот на имоти, машини и съоръжения и нематериални активи

Други съществени източници на несигурност са преценката на ръководството по отношение на определянето на полезнния живот на имоти, машини и съоръжения и нематериални активи. През 2011 не са настъпили събития, които налагат промяна в полезнния живот на тези активи.

3.5. Икономическа среда

През 2011 и 2010 в резултат на глобалната финансова и икономическа криза, в българската икономика се наблюдава спад в икономическо развитие, който засяга широк кръг от индустриални сектори. Това води до забележимо влошаване на паричните потоци и намаляване на доходите и в крайна сметка – до съществено влошаване на икономическата среда, в която Групата оперира. В допълнение, нарастват съществено ценовият, пазарният, кредитният, ликвидният, лихвеният, оперативният и другите рискове, на които е Групата е изложена. В резултат, нараства несигурността относно способността на клиентите да погасяват задълженията си в съответствие с договорените условия. Поради това, размерът на загубите от обезценка на предоставени лихвени заеми, вземания от клиенти, а също така и стойностите на другите счетоводни приблизителни оценки, в последващи отчетни периоди биха могли съществено да се отличават от определените и отчетени в настоящия консолидиран финансов отчет. Ръководството на Групата прилага необходимите процедури за управление на тези рискове.

3.6. Справедлива стойност на финансови активи

През 2011 пазарът на БФБ се характеризира със слаба активност. Ако пазарът не се възстанови, това може да доведе до по-трудна реализация на големи пакети при текущите активни котировки.

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКАЕМВРИ 2011
 Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. Имоти, машини и съоръжения

	Земя	Стради	Машини и съоръжения	Транспортни средства	Други	Разходи за придобиване на дълготрайни активи	Общо
<i>Отчетна стойност</i>							
1 ЯНУАРИ 2010	20,358	24,478	19,337	11,799	5,645	6,170	87,787
Придобити		15	258	37	203	13,408	13,921
Прехвърлени	3,145	9,175	1,170	17	116	(13,623)	
Отписани	(990)	(114)	(13)	(338)	(21)	(3)	(1,479)
31 ДЕКАЕМВРИ 2010	22,513	33,554	20,752	11,515	5,943	5,952	100,229
Придобити			351	51	56	2,105	2,563
Прехвърлени	207	97	2	79	2	(387)	
Отписани	(411)	(95)	(58)	(234)	(179)	(977)	
Отписани при продажба на дъщерни дружества	(16,020)	(6,055)	(9,776)	(1,156)	(2,096)	(1,141)	(36,244)
31 ДЕКАЕМВРИ 2011	6,289	27,501	11,271	10,255	3,726	6,529	65,571
<i>Направена амортизация и обезценка</i>							
1 ЯНУАРИ 2010	4,097	7,543	2,819	2,194			16,653
Разход за амортизация	428	1,370	810	408			3,016
Амортизация на преустановени дейности	121	935	60	194			1,310
Отписани	(17)	(3)	(136)	(3)			(159)
31 ДЕКАЕМВРИ 2010	4,629	9,845	3,553	2,793			20,820
Разход за амортизация	548	1,323	797	410			3,078
Обезценка	(20)	(55)	(195)	11	168		179
Отписани	(2,412)	(5,408)	(281)	(1,045)			(409)
Отписани при продажба на дъщерни дружества			3,874	2,030			(9,146)
31 ДЕКАЕМВРИ 2011	-	2,745				168	14,522
<i>Балансова стойност</i>							
1 януари 2010	20,358	20,381	11,794	8,980	3,451	6,170	71,134
31 декември 2010	22,513	28,925	10,907	7,962	3,150	5,952	79,409
31 декември 2011	6,289	24,756	5,566	6,381	1,696	6,361	51,049

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2011
 Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. Имоти, машини и съоръжения (продължение)

Към 31 декември 2011 и 2010 машини, съоръжения и оборудване с балансова стойност съответно 4,871 хил. лв. и 8,177 хил. лв. са наети по договор за финансов лизинг (виж също бел. 17). Към 31 декември 2011 и 2010 дълготрайни материални активи с балансова стойност съответно 20,966 хил. лв. и 39,495 хил. лв. са заложени като обезпечение по договори за банков кредит (виж също бел. 16).

5. Инвестиционни имоти

	Към 31.12.2011	Към 31.12.2010
Стойност към началото на годината	550	742
Продажби	-	(192)
Обезценки	(16)	-
Стойност към края на годината	534	550

Към 31 декември 2011 и 2010 Групата е направила преоценка на инвестиционните имоти до справедлива стойност, в резултат на което за годината, приключваща на 31 декември 2011 е отчетена обезценка в размер на 16 хил. лв. През 2011 няма придобиване или продажба на инвестиционни имоти. През 2010 са продадени инвестиционни имоти на стойност 192 хил. лв.

Инвестиционните имоти на Групата се отдават под наем. Приходите от наеми отчетени през 2011 и 2010 година в отчета за всеобхватния доход са в размер на 67 хил. лв и 93 хил. лв. съответно.

6. Нематериални активи

	Права върху собственост	Програмни продукти	Общо
<i>Отчетна стойност</i>			
1 ЯНУАРИ 2010	2,662	374	3,036
Придобити	9	20	29
Отписани	-	-	-
31 ДЕКЕМВРИ 2010	2,671	394	3,065
Придобити	-	(70)	(70)
Отписани	-	(16)	(1,196)
Отписани при продажба на дъщерни дружества	(1,180)	(16)	(1,196)
31 ДЕКЕМВРИ 2011	1,491	308	1,799
<i>Натрупана амортизация</i>			
1 ЯНУАРИ 2010	808	225	1,033
Разход за амортизация	63	42	105
Амортизация на преустановени дейности	49	1	50
Отписани	-	-	-
31 ДЕКЕМВРИ 2010	920	268	1,188
Разход за амортизация	65	34	99
Отписани	-	(63)	(63)
Отписани при продажба на дъщерни дружества	(150)	(6)	(156)
31 ДЕКЕМВРИ 2011	835	233	1,068
<i>Балансова стойност</i>			
1 януари 2010	1,854	149	2,003
31 декември 2010	1,751	126	1,877
31 декември 2011	656	75	731

**ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2011**
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

7.

Активи по проучване и оценка на минерални ресурси

Активите по проучване и оценка на минерални ресурси представляват капитализирани разходи по енергиен проект Ломски лигнити. Проектът Ломски лигнити е свързан с получаване на концесия за добив на лигнити от Ломското лигнитно находище.

Проектът Ломски лигнити стартира през октомври 2007 със сключване на договор за търсене и проучване между Компанията-майка и Министерството на икономиката и енергетиката. Към 31 декември 2011 и 2010 активите по проучване и оценката на минерални ресурси са в размер на 1,579 хил. лв. и 1,555 хил. лв. Към тези дати Групата не е начислявала амортизация на активите, тъй като не е определена техническата изпълнимост и търговската приложимост на проекта.

Към 31 декември 2011 и 2010 Групата е преценила, че няма индикации за обезценка на активите по проучване и оценка на минерални ресурси и не е начислила такава.

На 21 април 2011 Компанията-майка продава Активите по проучване и оценка на минерални ресурси на дъщерното дружество Артанес Майнинг Груп АД, учредено с цел да развива и управлява проекта.

8.

Инвестиции в асоциирани предприятия

Инвестицията в асоциирано предприятие към 31 декември 2011 и 2010 е както следва:

ДРУЖЕСТВО	Дял		ОТЧЕТНА СТОЙНОСТ	
	Към 31.12.2011	Към 31.12.2010	Към 31.12.2011	Към 31.12.2010
Алфа Енемона ООД	40%	40%	4	4
ОБЩО			4	4

В настоящия консолидиран финансов отчет инвестицията в асоциирано предприятие е представена по метода на собствения капитал, отчитайки дела на печалбите и загубите на асоциираното дружество.

Делът на Групата в печалбите на асоциираното дружество са както следва:

Алфа Енемона ООД	Към 31.12.2011	Към 31.12.2010
Общо активи	264	401
Общо пасиви	58	60
Нетни активи	206	341
Дял на Групата в нетните активи на асоциираното дружество	82	136

Алфа Енемона ООД	Годината, приключваща на 31.12.2011	Годината, приключваща на 31.12.2010
Общо приходи	526	808
Обща печалба за периода	179	314
Дял на Групата в печалбите на асоциираното дружество	72	126

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2011
 Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

9. Текущи и нетекущи предоставени заеми и вземания

Текущите и нетекущи заеми и вземания към 31 декември 2011 и 2010 са както следва:

Нетекущи заеми и вземания

	Към 31.12.2011	Към 31.12.2010
Вземания по ЕСКО договори на Групата	25,537	15,420
Вземания във връзка със секюритизация с конрагенти извън Групата	1,890	9,913
Вземания по цесия	5,181	
Предоставени заеми на несвързани лица	-	136
Предоставени заеми на служители	2,060	3,238
Други активи	15	16
ОБЩО НЕТЕКУЩИ ПРЕДОСТАВЕНИ ЗАЕМИ И ВЗЕМАНИЯ	34,683	28,723
Обезценка на предоставени заеми на служители- бел.27.1.	(973)	-
ОБЩО НЕТЕКУЩИ ПРЕДОСТАВЕНИ ЗАЕМИ И ВЗЕМАНИЯ	33,710	28,723

Текущи заеми и вземания

	Към 31.12.2011	Към 31.12.2010
Вземания по ЕСКО договори на Групата	6,497	3,730
Вземания във връзка със секюритизация с конрагенти извън Групата	1,224	2,839
Вземания по цесия	1,845	
Предоставени заеми на несвързани лица	16,543	11,569
Други активи	-	24
ОБЩО ТЕКУЩИ ПРЕДОСТАВЕНИ ЗАЕМИ И ВЗЕМАНИЯ	26,109	18,162
Обезценка на предоставени заеми на несвързани лица- бел.27.1.	(4,953)	-
ОБЩО ТЕКУЩИ ПРЕДОСТАВЕНИ ЗАЕМИ И ВЗЕМАНИЯ, НЕТНО	21,156	18,162

Вземания по ЕСКО договори на Групата представляват вземания по договори за изпълнение на инженеринг с гарантиран резултат (ЕСКО договори), при които дейността по инженеринг се извършва от Групата и е договорено разсрочено плащане.

Вземания във връзка със секюритизация представляват вземания придобити по силата на договори за цесия с дружества извън Групата.

Вземанията от цесия към 31 декември 2011 представляват настоящата стойност на цедирano вземане към местна компания.

Предоставените заеми на свързани лица, несвързани лица и служители са необезпечени, с лихвен процент от 6% до 10%.

ЕНЕМОНА АД

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2011
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

9. Текущи и нетекущи предоставени заеми и вземания (продължение)

Към 31 декември 2011 и 2010 нетекущи заеми и вземания в размер на 8,337 хил. лв. и 11,676 хил. лв. съответно са заложени като обезпечение по облигационен заем и заем от Европейската банка за за възстановяване и развитие (ЕБВР) – виж бел. 16.

Движението на провизията за обезценка на вземанията е представена по-долу:

	Към 31.12.2011	Към 31.12.2010
Сaldo в началото на годината	-	-
Призната загуба от обезценка на нетекущи заеми и вземания	973	-
Призната загуба от обезценка на текущи заеми и вземания	4,953	-
Сaldo в края на годината	5,926	-

10. Финансови активи на разположение за продажба

	Към 31.12.2011	Към 31.12.2010
Компенсаторни инструменти	-	49
Общо финансови активи на разположение за продажба	-	49

През 2011 Групата се е освободила от компенсаторните инструменти при продажбата на дъщерни дружества.

11. Репутация

	Към 31.12.2011	Към 31.12.2010
Отчетна стойност на репутация	3,413	3,413
Обезценка на репутация	(1,300)	-
Балансова стойност	2,113	3,413

Репутацията в размер на 3,413 хил. лв. е формирана при придобиване на дъщерното дружество ЕМКО АД през 2008 година. Размерът на репутацията е определен като разликата между цената на придобиване и придобития дял от нетната справедлива стойност на разграничимите активи, пасиви и условни задължения на придобитото дружество.

Към 31 декември 2011 Групата е направила анализ на възстановимата стойност на репутацията и е установила наличие на обезценка. За определяне на възстановимата стойност е избран методът на свободни парични потоци за инвеститорите и очакваните парични потоци, които ще генерира компанията през следващите 5 години са дисконтираны към датата на консолидирания отчет за финансово състояние със средно-претеглената цена на капитала. Поради липса на сделки в сектора на компании с подобни дейности, както и публични такива, активно търгувани на българската фондова борса, методът на справедливата стойност не е приложим за оценка на дружеството. За целите на анализа за обезценка, репутацията е определена към строителна единица, генерираща парични потоци – дъщерното дружество ЕМКО АД.

В резултат на направените анализи към 31 декември 2011 ръководството на Групата е начислило провизия за обезценка на репутацията си в размер на 1,300 хил. лв., която е отчетена като разход за обезценка на репутация през 2011 (виж също бел. 27.1).

ЕНЕМОНА АД

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2011
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

12. Материални запаси

	Към 31.12.2011	Към 31.12.2010
Материали	4,262	9,545
Готова продукция	-	276
Стоки	21	10
Незавършено производство	391	2,414
ОБЩО	4,674	12,245

Към 31 декември 2011 Групата е начислила обезценка на материалните запаси в размер на 88 хил. лв. (2010: 48 хил. лв.), които са отразени в консолидирания отчет за всеобхватния доход (виж бел. 27.1).

Към 31 декември 2011 материални запаси с отчетна стойност 3,912 хил. лв. (2010: 4,466 хил. лв.) са заложени като обезпечение по кредити (виж също бел. 16).

13. Търговски и други вземания

	Към 31.12.2011	Към 31.12.2010
Вземания от клиенти	28,291	32,476
Авансови плащания на доставчици	9,268	14,364
Удържки	5,979	5,192
Предоставени аванси на служители	225	55
Вземания от свързани лица	1	13
Други вземания	3,391	6,240
ОБЩО ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ	47,155	58,340
Обезценка на вземания от клиенти	(5,941)	(860)
ОБЩО ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ, НЕТНО	41,214	57,480

Към 31 декември 2011 и 2010 търговски и други вземания в размер на 30,774 хил. лв. и 41,303 хил. лв. съответно са заложени като обезпечение по договори за кредити (виж. бел. 16).

Движението на провизията за обезценка на трудносъбирами вземания е представена по-долу:

	Към 31.12.2011	Към 31.12.2010
Сaldo в началото на годината	860	649
Призната загуба от обезценка на вземанията	5,308	298
Възстановена през периода	(44)	(86)
Реинтегрирана загуба от обезценка	(183)	(1)
Сaldo в края на годината	5,941	860

При определяне на възстановимостта на вземанията Групата отчита промяната в кредитния риск на търговските и други вземания от датата на възникване до края на отчетния период.

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2011
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

13. Търговски и други вземания(продължение)

Вземанията, които са просрочени по-малко от 1 година не се считат за обезценени, поради естеството на оперативния цикъл на Групата. Търговските и други вземания включват вземания, които са просрочени повече от 1 година, но ръководството счита, че те са възстановими, тъй като не е налице влошаване на кредитното състояние на клиентите. Вземанията от клиенти, които са просрочени, но необезценени е както следва:

	Към 31.12.2011	Към 31.12.2010
1 - 1.5 години	2,332	5,277
1.5 – 2 години	386	1,099
Над 2 години	<u>1,621</u>	<u>1,685</u>
Общо	<u>4,339</u>	<u>8,061</u>

Вземанията от клиенти, които са просрочени, но необезценени не са обезпечени и Групата няма законови права за нетиране на тези вземания със свои задължения към съответните контрагенти.

Възрастовият анализ на обезценените вземания от клиенти към 31 декември 2011 и 2010 е както следва:

	Към 31.12.2011	Към 31.12.2010
Под 1 година	2,065	932
1 - 1.5 години	3,843	78
1.5 – 2 години	318	72
Над 2 години	<u>2,979</u>	<u>607</u>
Общо	<u>9,205</u>	<u>1,689</u>

14. Парични средства

	Към 31.12.2011	Към 31.12.2010
Парични средства в банки	10,272	5,119
Блокирани парични средства в банки	577	1,153
Парични средства в брой	889	356
ОБЩО ПАРИЧНИ СРЕДСТВА В БРОЙ И В БАНКИ	<u>11,738</u>	<u>6,628</u>

Блокираните парични средства към 31 декември 2011 включват парични средства в банкова сметка, блокирани като обезпечение по издадени гаранции (виж също бел. 34)

Блокираните парични средства към 31 декември 2010 включват парични средства в банкова сметка, блокирани като обезпечение по договор за кредит на дъщерното дружество, ФЕЕИ АДСИЦ в размер на 1,055 хил. лв. Средствата са блокирани за периода на кредита, който е до 6 октомври 2011.

За целите на консолидирания отчет за паричните потоци блокираните парични средства не са включени в паричните средства.

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2011
 Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

15. Емитиран капитал и резерви

Емитираният капитал включва:

	Към 31.12.2011	Към 31.12.2010
Обикновени акции – бел. 15.1	11,934	11,934
Привилегированни акции – бел. 15.2	1,103	1,103
Премии от издаване на акции – бел. 15.3	36,262	36,262
ОБЩО ЕМИТИРАН КАПИТАЛ	49,299	49,299

15.1. Обикновени акции

	Към 31.12.2011	Към 31.12.2010
Брой акции	11,933,600	11,933,600
Номинал на една акция в лева	1	1
ОСНОВЕН КАПИТАЛ – ОБИКНОВЕНИ АКЦИИ	11,934	11,934

Към 31 декември 2011 и 2010 собствеността върху обикновените акции е както следва:

	Към 31.12.2011	%	Към 31.12.2010	%
Дичко Прокопиев Прокопиев	7,176,153	60.13	7,176,153	60.13
Други акционери	4,757,447	39.87	4,757,447	39.87
ОБЩО ОБИКНОВЕНИ АКЦИИ	11,933,600	100.00	11,933,600	100.00

Основният капитал по обикновени акции е напълно внесен към 31 декември 2011 и 2010. Основният капитал на Групата включва непарична вноска под формата на права върху собственост върху три комбинирани марки, чиято справедлива стойност е определена на 1,400 хил. лв. чрез независим оценителски доклад. Правата върху собственост са представени като нематериални активи (виж бел. 6 по-горе).

Енемона АД е регистрирано като публично дружество и акциите на дружеството се търгуват на Българска фондова борса.

15.2. Привилегированни акции

На 2 април 2010 Комисията за финансов надзор вписа емисията привилегированни акции на Компанията-майка за търговия на регулиран пазар. Емисията е реализирана в размер на 1,103 хил. лв., разпределена в 1,102,901 броя привилегированни акции без право на глас с гарантиран дивидент, гарантиран ликвидационен дял, конвертируеми в обикновени акции през март 2017 с номинална стойност 1 лв. всяка. Привилегированите акции носят гарантиран кумулативен дивидент от 0.992 лв. на акция през следващите 7 години.

ЕНЕМОНА АД

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2011
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

15. Емитиран капитал и резерви(продължение)

15.2. Привилегированни акции (продължение)

При първоначалното признаване Компанията-майка е отчела издадените привилегировани акции като съставен финансов инструмент и е разграничило финансов пасив във връзка със задължението за изплащане на дивиденти, а остатъчната стойност е отчетена като увеличение на собствения капитал. Общата стойност на получените средства е разпределена както следва:

	При първоначално признаване	Към 31.12.2011
Привилегированни акции – номинал	1,103	1,103
Премии от издаване на акции	5,425	5,425
Финансов пасив по привилегированни акции	4,412	3,747
Задължения за дивиденти от привилегированни акции		972
ОБЩО ПОЛУЧЕНИ ПАРИЧНИ СРЕДСТВА	10,940	

15.3. Премии от издаване на акции

	Към 31.12.2011	Към 31.12.2010
Сaldo към 1 януари	36,262	30,837
Премии от издаване на привилегированни акции	-	5,425
Сaldo към 31 декември	36,262	36,262

15.4. Резерви

Резервите на Групата представляват законови резерви и са формирани чрез решения на акционерите. Законовите резерви могат да се използват за покриване на натрупани загуби или за увеличение на капитала.

През 2009 Компанията-майка е издала 5,966,800 броя варанти, с емисионна стойност 0.17 лв. и обща емисионна стойност 1,014 хил. лв. Общата емисионна стойност е отчетена в резервите на Групата.

Всеки варант от емисията дава на право на притежателя си да запише една акция при бъдещо увеличение на капитала на Дружеството срещу заплащане на емисионна стойност на новите акции, в размер на 18,50 лв., за една новоиздадена акция. Правото може да се упражни в 6-годишен срок.

15.5. Дивиденти

С решение на Общото Събрание от 30 юни 2011 Компанията-майка е разпределила дивидент по привилегированите акции в общ размер на 881 хил. лв., което представлява 0.799111 лв. на акция. Датата, към която собствениците на акции имат право на дивидент, е 1 септември 2011.

ЕНЕМОНА АД

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ) ЗА ГОДИНТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2011 Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

16. Заеми

Заемите, получени от Групата към 31 декември 2011 и 2010 са както следва:

	Към 31.12.2011	Към 31.12.2010
Облигационни заеми		5,886
Заеми от финансова институции	74,190	81,931
Заеми от несвързани лица	<u>10,557</u>	<u>3,835</u>
ОБЩО	<u>84,747</u>	<u>91,652</u>

16.1 Облигационни заеми

Издадените облигационни заеми към 31 декември 2011 и 2010 са както следва:

ISIN Код	Издадени дългови ценни книжа	Падеж	Към	
			31.12.2011	31.12.2010
BG2100021067	Необезпечени облигации с плаваща лихва, в евро	2011	-	2,934
BG2100041065	Облигации с фиксирана лихва, в евро, обезпечени със залог на вземания	2011	-	2,952
ОБЩО ОБЛИГАЦИОННИ ЗАЕМИ			-	5,886

Към 31 декември 2010 всички издадени облигации са неконвертируеми и са регистрирани за търговия на Българската фондова борса. Основните параметри по издадените облигационни заеми са както следва:

ISIN Код	Номинал	Лихвен процент	Изплащане на лихвата
BG2100021067	6,000 хил. евро.	6-месечен EURIBOR + 4.75%	6-месечно
BG2100041065	3,000 хил. евро	7.625%	6-месечно

Изплащането на главницата по облигационна емисия BG2100021067 е на 4 равни вноски в размер на 1,500 хил. евро всяка на 29.12.2009, 29.06.2010, 29.12.2010 и 29.06.2011. Изплащането на главницата по облигационна емисия BG2100041065 е на 4 равни вноски с размер на 750 хил. евро всяка на 27.05.2010, 27.11.2010, 27.05.2011, 27.11.2011.

Към 31 декември 2011 Групата няма задължения по облигационни заеми.

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2011
 Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

16. Заеми (продължение)**16.2 Заеми от финансови институции**

Получените от Групата заеми от финансови институции към 31 декември 2011 и 2010 са както следва:

	Към 31.12.2011	Към 31.12.2010
Кредитна линия – СЖ Експресбанк	(а) 17,855	13,563
Инвестиционни кредити – Банка ДСК	(б) 14,930	11,957
Кредитни линии – Уникредит Булбанк	(в) 14,501	14,137
Инвестиционни кредит – Уникредит Булбанк	(г) 6,568	8,299
Овърдрафт – Уникредит Булбанк	(д) 1,467	4,684
Инвестиционни кредити – ОББ	(е) -	1,708
Овърдрафт ОББ	(ж) 4,596	6,219
Кредитна линия – Ситибанк клон София	(з) -	4,890
Кредитна линия – Токуда банк	(и) -	100
Кредитна линия – ING банк	(к) 454	496
Кредитна линия – МКБ Юнионбанк	(л) 1,000	-
Инвестиционни кредити – „Фонд енергийна ефективност“	(м) 38	192
Инвестиционни кредити – СИБАНК	12	-
Овърдрафт – Първа Инвестиционна Банка	(н) 1,997	-
Овърдрафт – Инвестбанк	(о) 1,696	-
Овърдрафт – Алианц Банк България	(п) 726	-
Инвестиционен заем от Европейска банка за възстановяване и развитие (ЕБВР)	(р) 8,350	11,892
Други	- -	3,794
ОБЩО ЗАЕМИ ОТ ФИНАНСОВИ ИНСТИТУЦИИ	74,190	81,931

Основните параметри по получените заеми от финансови институции са следните:

(а) През май 2010 е отпусната револвирща кредитна линия от Сосиете Женерал Експресбанк в размер на 15,325 хил. евро за финансиране на проект за окабеляване и инсталациране на контролно-измервателни прибори и автоматика в 3-ти и 4-ти блокове на АЕЦ – Моховце, Словашка Република. Кредитът е обезначен със залог върху вземанията по договора за изпълнение, залог на материали и оборудване. Към 31 декември 2011 са усвоени средства в размер на 13,691 хил. лв. Падежът на кредитната линия е 30 ноември 2012.

През юли 2011 е подписана кредитна линия с общ лимит от 5 млн. евро. Към 31 декември 2011 са усвоени средства в размер на 4,164 хил. лв. Падежът на кредитната линия е 31 юли 2012.

(б) Кредитът от Банка ДСК е отпуснат за финансиране на проекти на Групата по енергийна ефективност. Лимитът по кредита е 7,750 хил. евро като към 31 декември 2011 Групата е усвоила 14,930 хил. лв. (2010: 11,957 хил. лв.) Като обезпечение по кредита от Банка ДСК Енемона АД е издала запис на заповед, залог на бъдещи вземания от клиенти по финансираните проекти, застраховка финансов риск. Договорът за кредит е с падеж през 2014.

(в) Към 31 декември 2011 Групата е усвоила 14,501 хил. лв. по пет кредитни линии, договорени с Уникредит Булбанк (2010: 14,137 хил. лв.). Лимитът по кредитните линии е общо в размер на 16,312 хил. евро. Като обезпечение по кредитите от Уникредит Булбанк Групата е учредила ипотека върху земя и сгради и залог на настоящи и бъдещи вземания от клиент. Падежът по кредитните линии е октомври 2011, 2012, 2015 и 2017.

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2011
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

16. Заеми (продължение)

16.2 Заеми от финансова институции (продължение)

(г) Инвестиционният кредит от Уникредит Булбанк е отпуснат е за финансиране изграждането и пускането в експлоатация на виртуален газопровод и с падеж октомври 2016, като към 31 декември 2011 е в размер на 3,126 хил. лв. Кредитът е обезначен с ипотека върху земя и изградените върху нея станции за компресиране и декомпресиране на природен газ, залог на оборудване, залог върху настоящи и бъдещи вземания по проекта, залог върху парични средства. Инвестиционният кредит от Уникредит Булбанк е отпуснат с цел закупуване на офис сградата на Дружеството в гр. София. Усвоената сума към 31 декември 2011 е в размер на 3,442 хил. лв. Кредитът е обезначен с ипотека върху сградата и прилежащата и земя

(д) Овърдрафт заемът от Уникредит Булбанк е с лимит 1,000 хил.евро и с падеж 31 октомври 2012. Заемът е отпуснат за оборотни средства и е обезпечени със залог на бъдещи, вземания, парични средства и производствено оборудване. Към 31 декември 2011 са усвоени средства в размер на 1,467 хил.lv.

(е) Инвестиционните кредити от ОББ са отпуснати за покупка на поземлени имоти и производствено оборудване. Към 31 декември 2010 са усвоени 1,708 хил. лв.. Кредитите са с падеж 2011 и към 31 декември 2011г. са напълно погасени.

(ж) Овърдрафтът от ОББ е с лимит 3,500 хил. евро за оборотни средства и банкови гаранции, като към 31 декември 2011 Дружеството е усвоило 4,596 хил. лв. Овърдрафтът е с падеж 20 януари 2012. Като обезпечение по овърдрафта Дружеството е учредило ипотеки върху сгради и апартаменти собственост на Енемона АД, както и залози върху движимо имущество.

(з) По договор за кредитна линия със Ситибанк клон – София към 31 декември 2010 Групата има усвоени суми в размер на 4,890 хил.лв. Лимитът по кредитната линия е 9,429 хил. евро. Падежът по кредитната линия е 30 септември 2011. Към 31 декември 2011г. кредитната линия е напълно изплатена.

(и) През 2010 Групата е получила кредитна линия от Токуда банк с лимит от 100 хил. лв. Към 31 декември 2010 е усвоена цялата главница. Като обезпечение е учреден залог на бъдещи вземания. Кредитната линия е с падеж март 2011 и към 31 декември 2011г. е напълно изплатена.

(к) През 2010 Групата е получила смесен лимит за условни задължения от ING Bank с размер 14,800 хил. лв., от който към 31 декември 2011 са усвоени 454 хил.лв. (2010г.:496 хил. лв.) под формата на овърдрафт. Като обезпечение е учреден залог върху настоящи и бъдещи вземания от клиенти, ипотека върху имот, собственост на Групата и е издадена запис на заповед в полза на банката. Падежът на револвирящ кредит е август 2012.

(л) Групата е получила три кредитни линии от Юнионбанк. Първата кредитна линия е на стойност от 300 хил. лв. и е с падеж 6 октомври 2011, същата е погасена към 31 декември 2011. Втората кредитна линия е на стойност 500 хил. лв. и е напълно усвоена към 31 декември 2011. Падежът на кредитната линия е 31 януари 2012. Кредитните линии са обезпечени със залог на вземания. Третата кредитна линия е на стойност от 500 хил.лв. и е с падеж 3 януари 2012. Към 31 декември 2011 кредитната линия е напълно усвоена. Към датата на одобряване на настоящия консолидиран финансов отчет кредитната линия е напълно погасена.

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2011
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

16. Заеми (продължение)

16.2 Заеми от финансови институции (продължение)

(м) Групата е получила инвестиционни кредити от Фонд за енергийна ефективност за финансиране на проекти на Групата по енергийна ефективност. Към 31 декември 2011 усвоената сума е 38 хил. лв. (2010: 192 хил. лв.). Като обезпечение е сключена застраховка финансов риск и е издадена запис на заповед в полза на банката.

(н) Групата е получила към 2 юни 2011 овърдрафт по разплащателна сметка със ПИБ - клон Враца 2,000 хил. лв. със срок на погасяване 30 април 2012. Към 31 декември 2011 са усвоени 1,997 хил. лв.

(о) Групата е подписала договор за кредит с Инвестбанк за 2,000 хил. лв. Крайният срок за погасяване на кредита е 26 май 2012. Към 31 декември 2011 са усвоени 1,696 хил. лв. Кредитът е обезначен със залог на вземания.

(п) Групата е подписала договор за кредит с Алианц Банк България за 1,000 хил. лв. Крайният срок за погасяване на кредита е 24 септември 2012. Към 31 декември 2011 са усвоени 726 хил. лв. Кредитът е обезначен със залог на съоръжения и оборудване и на вземания.

(р) По силата на сключен договор за заем от 21 декември 2007 с Европейската банка за възстановяване и развитие (ЕБВР) на обща стойност 7 млн. евро през 2010 и 2009 Групата получава средства съответно в размер на 2,335 хил. евро и 3,000 хил. евро, за финансиране на завършени проекти за енергийна ефективност с гарантиран резултат (ЕСКО договор). През 2011 приложимият годишен лихвен процент по заема е както следва: за първия транш – 6.45%, за втория транш – 6.5%. През 2011 и 2010 са извършени лихвени плащания по договора в размер на 642 хил. лв. и 684 хил. лв. съответно. Главницата по заема се изплаща на равни тримесечни вноски (23 вноски за първи транш и 21 вноски за втори транш). Крайната дата за изплащане на заема е 4 март 2015. През 2011 и 2010 е изплатена част от главницата в размер съответно на 1,312 хил. евро и 1,161 хил. евро.

Лихвените проценти по банкови заеми са плаващи, на базата на EURIBOR и SOFIBOR с надбавка.

16.3 Изисквания на заемите от финансови институции

Съгласно условията на заемите, Групата следва да отговаря на редица оперативни и финансови изисквания.

Към 31 декември 2011 Групата е спазила всички изисквания на банков заем от ЕБВР с отчетна стойност 8,350 хил. лв.

Към 31 декември 2010 Групата е нарушила финансово изискване на банков заем от ЕБВР с отчетна стойност 11,892 хил. лв. Съгласно клаузите на договора, нарушението на изискване по заема може да доведе до промяна на заема като изискуем при поискване от кредитора или до единократна предсрочна изискуемост на цялото задължение, като тази възможност е предвидена да бъде изразена от ЕБВР писмено. Заемът е представен като текущо задължение към 31 декември 2010.

16. Заеми (продължение)

16.3 Изисквания на заемите от финансови институции (продължение)

Коефициент на просрочени вземания

Съгласно условията по договора с ЕБВР, Групата трябва да спазва максималното съотношение на просрочените вземания по ЕСКО договори за повече от 60 дни към общата сума на вземанията финансиирани със средства от този заем да не превишава 5%. При просрочване на една или повече месечни вноски, като просрочено е оповестено цялото вземане от съответния дължник.

Към 31 декември 2011 няма просрочия по ЕСКО договори. Към 31 декември 2010 това съотношение е 15.54%, което представлява нарушение на изискването по договора.

Групата е сключила договори за поръчителство за част от своите вземания с балансова стойност към 31 декември 2011 и 2010 съответно 4,618 хил.lv. и 3,722 хил.lv. Съгласно тези договори контрагентът се конституира като солидарен дължник със съответния клиент за част от неговите задължения. През 2011 и 2010 поръчителите са изплатили съответно 276 хил.lv. и 238 хил.lv. В резултат на това към 31 декември 2011. Групата няма просрочени вземания по ЕСКО договори, финансиирани чрез заем от Европейската банка за възстановяване и развитие. В допълнение на това, справедливата стойност на вземанията, определена от независим лицензиран оценител, по които има склучени договори за поръчителство е с 39 хил.lv. по-ниска от балансовата им стойност.

Коефициент на парични потоци за обслужване на дълга

Съгласно условията на договора с ЕБВР, Групата следва да поддържа съотношение на парични потоци на разположение за обслужване на задължения към сумата на следващото дължимо плащане на главници и лихви по заема от минимум 1.1. Към 31 декември 2011 този коефициент е 1.88. Към 31 декември 2010 коефициентът е 0.84, което е представлявало нарушение на изискванията по заема.

16.4 Заеми от несвързани лица

Заемите от несвързани лица към 31 декември 2011 включват необезпечени заеми от Енергомонтаж АЕК АД, Енемона Старт АД, Енида Инженеринг АД, Изолко ООД и други в размер съответно на 688 хил. лв., 879 хил. лв., 849 хил. лв., 8,050 хил. лв. и 91 хил. лв. Заемите са с лихвени проценти между 8% и 9% и падеж през 2012 като срокът за издължаване може да бъде продължен с 1 месец.

Заемите от несвързани лица към 31 декември 2010 включват необезпечени заеми от Енергомонтаж АЕК АД, Енемона Старт АД, Енида Инженеринг АД, Изолко ООД и други в размер съответно на 1,768 хил. лв., 950 хил. лв., 384 хил. лв., 682 хил. лв. и 51 хил. лв. Заемите са с лихвени проценти между 8% и 9% и падеж през 2011 като срокът за издължаване може да бъде продължен с 1 месец.

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2011
 Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

16. Заеми (продължение)

16.5 Срок за издължаване на заемите

Получените заеми от Групата по договорен срок на издължаване са както следва:

	Към 31.12.2011	Към 31.12.2010
До една година	71,114	71,230
Над една година	13,633	20,422
ОБЩО ЗАЕМИ	84,747	91,652

17. Финансов лизинг

Част от дълготрайните материални активи са наети по договор за финансов лизинг. Средният срок на договорите е три години. Средният ефективен лихвен процент по договорите за финансов лизинг е 7 %. Справедливата стойност на лизинговите задължения на Дружеството е близка до отчетната им стойност.

	Минимални лизингови плащания		Настояща стойност на минималните лизингови плащания	
	Към 31.12.2011	Към 31.12.2010	Към 31.12.2011	Към 31.12.2010
Задължения по финансов лизинг с падеж:				
До 1 година	1,111	2,083	1,011	1,856
Между 2 и 5 години	1,455	3,710	1,400	3,517
ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЯ	2,566	5,793	2,411	5,373
Намалени с: бъдещи финансови такси	(155)	(420)	-	-
НАСТОЯЩА СТОЙНОСТ НА ЗАДЪЛЖЕНИЯТА	2,411	5,373	2,411	5,373

Балансовата стойност на активите (машини, съоръжения и оборудване), придобити чрез финансов лизинг към 31 декември 2011 и 2010 е съответно 4,871 хил. лв. и 8,177 хил. лв.

18. Дългосрочни доходи на персонала

Съгласно изискванията на Кодекса на труда, при прекратяване на трудовото правоотношение, след като работникът или служителят е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, Групата е задължена да му изплати обезщетение в двукратен размер на брутното месечно трудово възнаграждение. В случай, че работникът или служителят е работил в Групата през последните 10 години, размерът на обезщетението възлиза на 6 брутни месечни заплати. Към 31 декември 2011 и 2010 Групата е начислила съответно 108 хил. лв. и 163 хил. лв. провизии по дългосрочни доходи на персонала, като за определянето на размера на провизията е използван лицензиран актиор.

Основните предположения, които са използвани от лицензирания актиор при определянето на настоящата стойност на задълженията се основават на следните допускания:

- Демографски допускания
- Таблица за смъртност
- Таблица за инвалидизиране
- Вероятност за оттегляне
- Финансови допускания
- Ръст на заплатите
- Процент на дисконтиране – поради дългосрочния характер на задължението е приложена 6 % годишна норма на дисконтиране

ЕНЕМОНА АД

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2011
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

19. Търговски и други задължения

	Към 31.12.2010	Към 31.12.2010
Задължения към доставчици	28,871	22,154
Задължения за дивиденти от привилегированни акции	972	881
Задължения към персонала	945	1,395
Задължения към осигурителни организации	356	433
Задължения по ДДС	1,182	502
Други задължения	3,297	1,645
ОБЩО	35,623	27,010

20. Провизии

Провизиите представляват начисления за неизползвани отпуски и обезщетения за неползвани отпуски в размер на 378 хил. лв. и 408 хил. лв. съответно към 31 декември 2011 и 2010.

21. Приходи от продажби

	Годината, приключваща на 31.12.2011	Годината, приключваща на 31.12.2010
Приходи от строителни договори	85,149	98,446
Приходи от продажба на електроенергия	87,781	72,244
Приходи от продажби на компресиран природен газ	2,949	2,525
Приходи от услуги	372	1,624
Други приходи	4	-
ОБЩО ПРИХОДИ	176,255	174,839

Информация за строителните договори, по които се работи към датата на консолидирания отчет за финансовото състояние е представена по-долу:

	Към 31.12.2011	Към 31.12.2010
Възникнали разходи по договора и признати печалби (намалени с признати загуби) до момента	231,655	202,714
Минус: Междинни плащания	(214,292)	(168,701)
	17,363	34,013
Брутните суми, представени в отчета за финансовото състояние се състоят от:		
Брутна сума, дължима от клиенти по строителни договори	22,567	39,928
Брутна сума, дължима на клиенти по строителни договори	(5,204)	(5,915)
	17,363	34,013

Удържките, държани от клиенти във връзка със строителни договори, са в размер на 5,979 хил. лв. и 5,192 хил. лв. съответно към 31 декември 2011 и 2010. Авансите, получени от клиенти във връзка със строителни договори са в размер на 16,400 хил. лв. и 23,713 хил. лв., съответно към 31 декември 2011 и 2010.

Към 31 декември 2011 Групата е направила преглед за обективни доказателства за обезценка на брутна сума, дължима от клиенти по строителни договори, за да се увери, че балансовата стойност на актива не надвишава настоящата стойност на очакваните парични потоци.

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2011
 Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

21. Приходи от продажби (продължение)

През 2011 Групата е обезценила брутна сума дължима от клиенти по строителни договори в размер на 22,693 хил. лв. (виж бел. 27.1). Тази сума се състои основно от признаване на загуба от обезценка по строителен договор, свързан с проекти за възстановяни енергийни източници (ВЕИ). През 2011, поради значителни промени, свързани с правната среда на ВЕИ, които по преценка на ръководството на Групата са неокончателни в краткосрочен период, се увеличили значително несигурността по отношение на възвръщаемостта от инвестициите в съоръжения за производство на електроенергия от ВЕИ. Възстановимостта на вземанията от контрагенти, свързани с ВЕИ, е в пряка зависимост от правната регулация в сектора. Въпреки наличието на обезпечения и плащания от страна на възложителите към момента, поради наличието на описаните рискове, Групата е признала обезценка по проекта в размер на 21,806 хил. лв.

22. Финансови приходи

	Годината, приключваща на 31.12.2011	Годината, приключваща на 31.12.2010
Приходи от лихви	3,827	3,757
Приходи от дивиденти	126	136
Приходи от валутни операции	27	29
Други финансови приходи	349	7
ОБЩО ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ	4,329	3,929

23. Използвани материали и консумативи и отчетна стойност на продадени стоки

	Годината, приключваща на 31.12.2011	Годината, приключваща на 31.12.2010
Отчетна стойност на продадени стоки	85,408	70,700
Разходи за материали:		
Материали за строителна дейност	36,433	27,961
Разходи за инструменти	372	420
Консумирана електроенергия	238	221
Горива	478	537
Резервни части	72	111
Офис консумативи	79	85
Други	43	61
ОБЩО РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ	37,715	29,396

Отчетната стойност на продадените стоки съответно в размер на 85,408 хил.лв. и на 70,700 хил. лв. за годината, приключваща на 31 декември 2011 и 2010 представлява себестойност на продадена електроенергия от Групата на трети лица.

ЕНЕМОНА АД

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2011
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

24. Разходи за услуги

	Към 31.12.2011	Към 31.12.2010
По договори с подизпълнители	12,196	18,641
Услуги с механизация	1,373	715
Транспорт	1,250	1,294
Правни, консултантски и посреднически услуги	2,240	4,680
Застраховки	1,482	435
Реклама	81	66
Телекомуникационни услуги	189	274
Наеми	501	1,159
Такси, ипотеки, гаранции	1,444	-
Проектиране	349	2,026
Банкови такси	388	1,632
Отопление	94	-
Работни разрешения и тръжни книжа	14	-
Други услуги	2,568	3,257
ОБЩО РАЗХОДИ ЗА УСЛУГИ	24,169	34,179

Разходите за други услуги за 2011 и 2010 година са представени в следната таблица:

	Към 31.12.2011	Към 31.12.2010
Производствен контрол и строителен надзор	407	961
Наем и консумативи за съоръжения и оборудване	174	-
Охрана	138	155
Обучение	71	83
Офис разходи	95	202
Данъчно и счетоводно обслужване, одит	220	401
Преводачески услуги	118	-
Такси и комисионни	17	-
Абонаменти и членски внос	345	205
Сервизно обслужване на автомобили, паркинг и винетки	180	329
Медицинско обслужване	47	84
Текущи ремонти	37	195
Нотариални и общински такси	4	95
Други	715	547
ОБЩО РАЗХОДИ ЗА ДРУГИ УСЛУГИ	2,568	3,257

25. Разходи за персонала

	Към 31.12.2011	Към 31.12.2010
Възнаграждения	23,928	26,743
Социални и здравни осигуровки	3,473	3,663
Разходи за обезщетения и компенсируем отпуск	958	-
ОБЩО РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА	28,359	30,406

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2011
 Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

26. Други разходи

	Годината, приключваща на 31.12.2011	Годината, приключваща на 31.12.2010
Командировъчни	2,443	967
Ваучери за храна	671	915
Разходи за еднократни данъци и такси	477	399
Брак на дълготрайни активи	57	23
Други	<u>601</u>	<u>337</u>
ОБЩО ДРУГИ РАЗХОДИ	<u>4,249</u>	<u>2,641</u>

27. Други печалби, нетно

	Годината, приключваща на 31.12.2011	Годината, приключваща на 31.12.2010
Постъпления от продажби на дълготрайни активи	620	394
Балансова стойност на продадени и отписани дълготрайни активи	<u>(495)</u>	<u>(455)</u>
Печалба от продажби на дълготрайни активи	<u>125</u>	<u>(61)</u>
Постъпления от продажби на материали	1,228	3,490
Балансова стойност на продадени материали	<u>(1,077)</u>	<u>(3,453)</u>
Печалба от продажби на материали	<u>151</u>	<u>37</u>
Печалба от преоценка на акции държани за търгуване – бел. 27.2.	42,117	-
Приходи от наем	413	439
Приходи от финансиране	111	269
Приходи от отписани задължения	-	118
Приходи от консултантски услуги	67	19
Обезценка и отписване на активи – бел. 27.1.	<u>(35,421)</u>	<u>(292)</u>
Загуба от продажба на вземания	<u>(1,391)</u>	<u>-</u>
Други	<u>515</u>	<u>170</u>
ОБЩО ДРУГИ ПЕЧАЛБИ, НЕТНО	<u>6,687</u>	<u>699</u>

За годината, приключваща на 31 декември 2010, Групата рекласифицира обезценка на вземанията в размер на 292 хил. лв. от други разходи в други печалби, нетно.

27.1 Обезценка и отписване на активи

Спазвайки изискванията на МСС 39, Групата е разработила количествени и качествени показатели за оценка на рисковете свързани с експозициите си към клиенти и определяне размера на обезценките за счетоводни цели на индивидуална база.

Количествените и качествени показатели за оценка на рисковете включват просрочени плащания, кредитен рейтинг, влошаване на пазарните позиции на клиента и промяна на правната среда, в която Групата оперира.

Всяка експозиция се оценява самостоятелно и ако бъдат идентифицирани рисковете, описани по-горе, се начисляват разходи за обезценка. Определяне на разходите за обезценка включва и очакваните парични потоци, при отчитане на конкретните обстоятелства.

27. Други печалби, нетно (продължение)

27.1 Обезценка и отписване на активи (продължение)

Към 31 декември 2011 Групата е направила анализ на общите приходи и разходи по строителни договори, които не са завършени към края на отчетния период и е признало загуби от обезценки по тези договори в консолидирания отчет за всеобхватния доход в случаите когато очакваната печалба по договора е по-ниска от печалбата, която е призната в предходни отчетни периоди.

Към 31 декември 2011 Групата е направила преглед за обезценка на текущите и нетекущи предоставени заеми и вземания и инвестиции в дъщерни предприятия и е признало загуба от обезценка за сумата, с която балансовата стойност на тези активи надвишава тяхната възстановима стойност. Възстановимата стойност е определена като по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите за продажба на вземанията, и стойността на активите в употреба.

		Годината, приключваща на 31.12.2011	Годината, приключваща на 31.12.2010
Обезценка на брутна сума по строителни договори – бел. 21	(а)	(22,693)	-
Обезценка на вземания – бел. 13	(в)	(5,308)	292
Обезценка на текущи предоставени заеми и вземания – бел. 9	(в)	(4,953)	-
Обезценка на положителна репутация	(б)	(1,300)	-
Обезценка на нетекущи предоставени заеми и вземания – бел. 9	(в)	(973)	-
Обезценки на материали – бел. 12		(88)	-
Обезценка на машини, съоръжения и оборудване – бел. 4		(179)	-
Обезценка на инвестиционни имоти		(16)	-
Обезценка на инвестиции		(2)	-
Приходи от реализирани обезценени материали – бел. 12		47	-
Приходи от реализирани обезценени вземания – бел. 9		44	-
		<u>(35,421)</u>	<u>292</u>

(а) Обезценката на брутна сума по строителни договори представлява предимно обезценка на вземания по строителни договори свързани с изграждането на съоръжения за производство на електроенергия от възобновяеми енергийни източници. През 2011 година, поради значителни промени, свързани с правната среда на ВЕИ, които по преценка на ръководството на Групата са неокончателни в краткосрочен период, се увеличи значително несигурността по отношение на възвръщаемостта от инвестициите в съоръжения за производство на електроенергия от ВЕИ. Възстановимостта на вземанията от контрагенти, свързани с ВЕИ, е в пряка зависимост от регулативната в сектора. Въпреки наличието на обезпечения и плащания от страна на възложителите към момента, поради наличието на описаните рискове, Групата е начислила обезценка.

(б) През 2011 година Групата извърши анализ за обезценка на положителната репутация, призната при придобиване на инвестицията в ЕМКО АД. При анализа са взети предвид очакваните парични потоци на дъщерното дружество за следващите пет години. В резултат на направените анализи ръководството на Групата начисли провизия за обезценка на репутацията в размер на 1,300 хил. лв.

27. Други печалби, нетно (продължение)

27.1 Обезценка и отписване на активи (продължение)

(в) В резултат на глобалната финансова и икономическа криза нараства несигурността относно способността на контрагентите да изплащат задълженията си към Групата в съответствие с договорените условия. Това принуди ръководството на Групата да промени приблизителните си счетоводни преценки при изчисляване размера на разходите за обезценка на търговски и други вземания, предоставени заеми и аванси. Част от промените включват получаване на доклад за кредитния рейтинг на контрагентите отrenomирана рейтингова агенция, анализ на финансовото състояние на контрагента и други. В резултат на промените в приблизителните счетоводни оценки през 2011 Групата начисли допълнителни разходи за обезценки както е оповестено в таблицата по-горе. Въпреки това ръководството продължава да полага всички необходими усилия по събиране на тези вземания и вярва, че ще съществена част от тях от тях ще бъдат събрани.

(г) В миналото Групата е имала политика да предоставя необезпечени лихвени заеми на свои служители свързани с необходимостта от преместване на тези служители от едно населено място на друго, поради изместване на основния бизнес между София, Козлодуй и Гъльбово. От 2010 година практика е минимизирана. Към края на 2011, поради преструктурiranе на Групата и централизация на инженерно-технически ръководители и административно-управленски персонал в София, част от предоставените заеми са удължени при запазване на другите условия. Удължаването доведе до необходимостта от допълнителна начисляване на провизия за обезценка на тези заеми.

27.2. Печалба от преоценка на акции държани за търгуване

На 27 декември 2011 „Енемона“ АД е подписало „Меморандум за разбирателство“ с публична компания регистрирана на БФБ (Компанията) за установяване на сътрудничество с цел обмен на информация и опит в областта на развитието на проекти в сферата на възобновяемите енергийни източници. Заедно с този меморандум, „Енемона“ АД получава 15,000,000 обикновени акции, издадени от Компанията и предоставени от най-големия акционер в Компанията. Акциите са прехвърлени на „Енемона“ АД на 28 декември 2011 на извънрегулиран пазар. Съгласно клаузите на сключения Договор за продажба на пакет от 15,000,000 броя обикновени поименни акции, Енемона АД има възможност да плати по номинал акциите в срок до три години от придобиването или да прехвърли собствеността им обратно след изтичане на този срок. Групата дисконтира задължението си за плащане на покупната цена и признава задължения по търговия с инвестиции в отчета за финансовото състояние в размер на 11,583 хил. лв.

Групата класифицира придобитите акции като финансови инструменти за търгуване. През 2011 Групата признава печалба от преоценка на портфейла в размер на 42,117 хил. лв., определена като разликата между цената на придобиване и пазарната цена на акциите, определена от активна котировка на регулиран пазар на БФБ. Използваната цена за активна котировка е цена на последна сделка на регулиран пазар на БФБ. Към 31 декември 2011 Групата отчита финансови инструменти за търговия в отчета за финансовото състояние в размер на 53,700 хил. лв.

ЕНЕМОНА АД

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2011

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

28. Финансови разходи

	Годината, приключваща на 31.12.2011	Годината, приключваща на 31.12.2010
Разходи за лихви по заеми	4,772	4,652
Финансови разходи по строителни договори	1,207	338
Разходи по финансов пасив по привилегирована акции	639	670
Загуба от курсови разлики	74	72
Други финансови разходи	301	191
ОБЩО ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ	6,993	5,923

29. Преустановени дейности

На 31 март 2011 Дружеството – майка подписва със София Франс АД договор за продажба на 10,497,999 обикновени поименни акции, представляващи 99.98% от капитала на дъщерното дружество „АгроИнвест Инженеринг“ АД. Определената продажна цена е в размер на 18,421,758 лв. Сделката включва и пакет от 49.96% от акциите на „Ломско пиво“ АД.

На 28 юни 2011 Дружеството – майка подписва договори за продажба на 90% от капитала на Нео АгроТех АД за 45 хил. лв и 80% от капитала на Солар Енерджи ООД за 4 хил. лв.

Резултатите от преустановените дейности за периодите, приключващи на 31 декември 2011 и 2010, са както следва:

	Годината, приключваща на 31.12.2011	Годината, приключваща на 31.12.2010
Приходи от продажби	1,808	10,890
Финансови приходи	7	33
Изменение на запасите от готова продукция и незавършено производство	275	(788)
Разходи	<u>(2,852)</u>	<u>(8,586)</u>
Печалба/(загуба) преди данъци	(762)	1,549
Разход за данък	-	10
Загуба от продажбата на инвестиции	(4,560)	-
Печалба/(загуба) след данъци от преустановена дейност	<u>(5,322)</u>	<u>1,559</u>

Паричните потоци от преустановените дейности са представени както следва:

	Годината, приключваща на 31.12.2011	Годината, приключваща на 31.12.2010
Парични потоци от основна дейност	275	1,702
Парични потоци от инвестиционна дейност	(192)	(733)
Парични потоци от финансова дейност	(294)	(2,008)
Нетно (намаление) в паричните средства и парични еквиваленти	(211)	(1,039)

ЕНЕМОНА АД

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2011
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

29. Преустановени дейности (продължение)

Загубата от продажба на инвестиции е както следва:

	Годината, приключваща на 31.12.2011
Възнаграждение за продажбата на инвестиции	18,471
Разходи, свързани с продажба на инвестиции	(180)
Нетна стойност на продадените активи	(26,861)
Неконтролиращи участия	4,010
Загуба от продажбата на инвестиции	<u>(4,560)</u>

Нетните парични потоци от продажби на инвестиции в дъщерни дружества отразени в консолидирания отчет за паричните потоци са както следва:

	Годината, приключваща на 31.12.2011
Постъпления от продажба на дъщерни дружества	10,471
Намалени с: Продадени парични средства и парични еквиваленти	<u>(133)</u>
Нетни парични потоци от продажба на инвестиции в дъщерни дружества	<u>10,338</u>

30. Данъци

Отсрочените данъци са следните:

	Към 31.12.2011	Към 31.12.2010
Отсрочени данъчни активи		
Обезценка на вземания	3,373	67
Обезценка на инвестиции	245	68
Провизии	137	68
Дълготрайни активи	<u>(1,198)</u>	<u>(2,009)</u>
	<u>2,557</u>	<u>(1,874)</u>
ОБЩО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЧНИ АКТИВИ	<u>2,626</u>	-
ОБЩО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЧНИ ПАСИВИ	<u>69</u>	<u>1,874</u>

Отсрочените данъчни активи и пасиви към 31 декември 2011 и 2010 са изчислени като е използвана данъчна ставка в размер на 10%, определена съгласно изменението на Закона за корпоративното подоходно облагане и приложима за периодите на реализиране на временните разлики.

Разходите за данък върху печалбата за годината, приключваща на 31 декември 2011 и 2010 са както следва:

	Годината, приключваща на 31.12.2011	Годината, приключваща на 31.12.2010
Текущ разход за данък печалба	(1,064)	(354)
Отсрочен данък във връзка с възникване и обратно проявление на временни разлики	3,486	(45)
ОБЩО ПРИХОДИ ОТ/(РАЗХОДИ ЗА) ДАНЪЦИ	<u>2,422</u>	<u>(399)</u>

ЕНЕМОНА АД

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2011
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

30. Данъци (продължение)

Изчисленията за ефективния данъчен процент са представени в следната таблица:

	Годината, приключваща на 31.12.2011	Годината, приключваща на 31.12.2010
Печалба преди данъчно облагане	(2,503)	3,287
Приложима данъчна ставка	10%	10%
Данък по приложима данъчна ставка	(250)	329
Данъчен ефект от неподлежащите на приспаддане и на облагане позиции	(2,389)	(36)
Ефект от различни данъчни ставки в други данъчни юрисдикции	217	106
(ПРИХОД ОТ) / РАЗХОДИ ЗА ДАНЪЦИ	(2,422)	399
ЕФЕКТИВНА ДАНЪЧНА СТАВКА	(97%)	12%

31. Доход на акция

Основните доходи на акция се изчисляват като се раздели нетната печалба за периода, подлежаща на разпределение между акционерите на Компанията-майка, на среднопретегления брой на държаните обикновени акции за периода.

	Към 31.12.2011	Към 31.12.2010
Продължаващи и преустановени дейности		
Дял от нетната печалба(загуба) от продължаващи и преустановени дейности за акционерите на Компанията-майка	(4,973,000)	4,662,000
в лева	11,933,600	11,933,600
Среднопретеглен брой на обикновени акции	(0.41)	0.39
Доходи на акция (в лева) – основни и с намалена стойност		
	Към 31.12.2011	Към 31.12.2010
Продължаващи дейности		
Дял от нетната печалба(загуба) от продължаващи и преустановени дейности за акционерите на Компанията-майка	(4,973,000)	4,662,000
в лева	5,322,000	(1,559,000)
Загуба/(печалба) от преустановени дейности в лева		
Дял от нетната печалба(загуба) от продължаващи дейности за акционерите на Компанията-майка в лева	349,000	3,103,000
Среднопретеглен брой на обикновени акции	11,933,600	11,933,600
Доходи на акция (в лева) – основни и с намалена стойност	0.03	0.26

Доходите на акция с намалена стойност са равни на основните доходи на акция, поради факта, че не съществуват обикновени акции с намалена стойност.

Както е оповестено в бел. 15 към 31 декември 2011 и 2010 Компанията-майка има издадени варианти и привилегирована акции, които през 2011 и 2010 не влияят върху дохода на акция с намалена стойност, тъй като тяхното конвертиране в обикновени акции не би намалило дохода на акция.

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2011
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

32. Сделки със свързани лица

Свързаните лица на Групата, с които има реализирани сделки през 2011 и 2010 са както следва:

СВЪРЗАНО ЛИЦЕ	ОПИСАНИЕ НА ВИДА НА ВЗАИМООТНОШЕНИЕТО
„Алфа Енемона“ ООД	Асоциирано дружество
„Глобал Кепитъл“ ООД	Дружество под общ контрол
„Джи ОЙЛ Експерт“ ЕООД	Дружество под общ контрол
„Еко Инвест Холдинг“ АД	Дружество под общ контрол
„Ресурс Инженеринг“ ЕООД	Дружество под общ контрол
„Софтгео-Линт 2006“ ООД	Дружество под общ контрол

Таблицата по-долу представя получените приходи от свързани лица:

	Годината, приключваща на 31.12.2011	Годината, приключваща на 31.12.2010
„Алфа Енемона“ ООД	152	136
„Джи ОЙЛ Експерт“ ЕООД	3	3
ОБЩО ПРИХОДИ ОТ СВЪРЗАНИ ЛИЦА	155	139

Приходите от свързани лица представляват предимно приходи от дивиденти.

През 2011 и 2010 година Групата няма извършените разходи по сделки със свързани лица.

Таблицата по-долу представя салдата на вземанията от свързани лица към 31 декември 2011 и 2010:

	Към 31.12.2011	Към 31.12.2010
„Глобал Кепитъл“ ООД	-	11
„Еко Инвест Холдинг“ АД	-	2
„Джи ОЙЛ Експерт“ ЕООД	1	-
ОБЩО	1	13

Вземанията от свързани лица се състоят от търговски вземания (бел. 13).

Таблицата по-долу представя салдата на задълженията към свързани лица към 31 декември 2011 и 2010:

	Към 31.12.2011	Към 31.12.2010
„Алфа Енемона“ ООД	7	-
ОБЩО	7	-

Задълженията към свързани лица се състоят от брутна сума, дължима на клиенти по строителни договори.

През 2011 и 2010 на служители от управляния персонал са изплатени възнаграждения в размер на 2,548 хил. лв. и 3,035 хил. лв.

33. Финансови инструменти и управление на финансовия риск и капитала

33.1 Категории финансови инструменти

	Към 31.12.2011	Към 31.12.2010
Финансови активи		
Финансови активи по справедлива стойност	53,700	
Заеми и вземания	109,379	144,292
Инвестиции, държани за продажба	-	49
Парични средства	11,738	6,628
Финансови пасиви		
Финансови пасиви по амортизирана стойност	137,263	128,238

Финансовите активи по справедлива стойност включват 15,000,000 броя обикновени акции на един еmitент – публична компания, която се търгува на регулиран пазар на Българска Фондова Борса. Групата придобива портфеля от акции на 28 декември 2011 на извънрегулиран пазар на БФБ. При първоначално признаване акциите са класифицирани като финансов актив за търгуване. Причина за класифициране в тази категория е предназначението на акциите - за търговия с цел извлечане на печалба от краткосрочен марж на цената. Към 31 декември 2011 Групата ги оценява по справедлива стойност, определена от активна котировка на регулиран пазар на БФБ. Използваната цена за активна котировка е цена на последна сделка на регулиран пазар на БФБ. Акциите на еmitента се търгуват само на БФБ. Последната котирана цена е от последния работен ден на БФБ за годината.

Групата има възможност да плати по номинал акциите в срок до три години от придобиването или да прехвърли собствеността им обратно след изтичане на този срок. Групата дисконтира задължението си по отношение на финансовите инструменти и признава финансов пасив по амортизирана стойност в размер на 11,583 хил. лв.

Заемите и вземанията включват предоставени заеми от Групата, в това число търговски и други вземания и брутни дължими от клиенти по строителни договори.

Във финансовите пасиви по амортизирана стойност са включени получени заеми от Групата, задължения по лизинг, както и търговски и други задължения, задълженията за дивиденти по привилегированни акции и задължения по търговия с инвестиции.

33.2 Справедлива стойност на финансови инструменти, отчитани по амортизирана стойност

МСФО 7 „Финансови инструменти: Оповестяване“ изисква пояснителните приложения към финансовия отчет да съдържат информация за определянето на справедливата стойност на финансовите активи и пасиви, които не са представени по справедлива стойност в отчета за финансовото състояние.

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2011
 Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

33. Финансови инструменти и управление на финансовия рисък и капитала

33.2 Справедлива стойност на финансови инструменти, отчитани по амортизирана стойност (продължение)

В следната таблица е представена информация за балансовата стойност и справедливата стойност на финансови активи и пасиви:

	Балансова стойност		Справедлива стойност	
	Към 31.12.2011	Към 31.12.2010	Към 31.12.2011	Към 31.12.2010
Финансови активи				
Заеми и вземания	109,379	144,292	109,379	144,292
Инвестиции, държани за продажба	-	49	-	49
Парични средства и парични еквиваленти	11,738	6,628	11,738	6,628
Финансови пасиви				
Финансови пасиви по амортизирана стойност	137,263	128,328	137,263	128,328

Преценката на ръководството е, че справедливата стойност на финансовите инструменти се приближава до балансовата им стойност.

33.3 Определяне на справедлива стойност на финансови инструменти, отчитани по справедлива стойност

МСФО 7 изисква оповестяване на техниките за определяне на справедливата стойност на финансови инструменти, които след първоначалното им признаване се отчитат по справедлива стойност в отчета за финансовото състояние. Стандартът въвежда йерархия на техниките за оценка на справедливите стойности, определена според степента на наблюдаемост на данните използвани за оценка на справедливата стойност. Наблюдаемите данни отразяват пазарните предположения на дружеството. Двата вида данни определят следните три нива в йерархията на справедливите стойности:

Ниво 1 – Оценка на справедлива стойност, базирана директно на ценови котировки на активен пазар за идентични активи или пасиви.

Ниво 2 – Оценка на справедлива стойност, базирана на наблюдаеми данни, различни от тези в ниво 1, но основани директно или индиректно на тях и съотносими към актива или пасива.

Ниво 3 – Оценка на справедлива стойност посредством оценъчни техники, включващи данни за актива или пасива, които не са основани на налична пазарна информация (ненаблюдаеми данни).

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2011
 Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

33. Финансови инструменти, управление на финансния рисък и капитала (продължение)**33.3 Определяне на справедлива стойност на финансови инструменти, отчитани по справедлива стойност (продължение)**

Следната таблица предоставя информация за финансовите инструменти, отчитани по справедлива стойност, разпределени в нивата от 1 до 3:

	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
Финансови активи държани за търгуване				
-Капиталови ценни книжа	53,700	-	-	53,700
Общо активи	53,700	-	-	53,700

33.4 Управление на риска свързан с финансови инструменти*Кредитен риск*

Групата е изложена на кредитен риск, в случай, че клиентите не изплатят своите задължения.

Състоянието на разчетите с основните контрагенти на Групата е както следва:

Наименование	Тип	Балансова стойност на вземането към 31.12.2011	Балансова стойност на вземането към 31.12.2010
Контрагент 1	в страната	15,106	18,499
Контрагент 2	в чужбина	9,234	8,047
Контрагент 3	в страната	7,727	10,077
Контрагент 4	в страната	5,089	27,919
Контрагент 5	в страната	4,561	-

Балансовата стойност на финансовите активи в консолидирания финансов отчет, нетно от обезценка, представлява максималната изложеност на Групата на кредитен риск. Търговските и други вземания и брутната сума дължима от клиенти по строителни договори не са обезпечени освен вземане от Контрагент 4 по един строителен договор, както е описано в следващия параграф.

Вземането от Контрагент 4 включва брутна сума дължима от контрагента по един строителен договор в размер на 441 хил. лв. и 20,836 хил. лв. към 31 декември 2011 и 2010. Договорът е склучен през 2009 и е в процес на изпълнение към 31 декември 2011 и 2010, като към датата на този консолидиран финансов отчет, страните изпълняват ангажиментите си в съответствие с договорените условия. С цел обезпечаване събирамостта на вземането си, през 2010 Групата е договорила и получила плащане по този договор в размер на 2,500 хил. лв. и склучва със мажоритарния собственик на контрагента договор под условие за покупка на 98% от акциите на контрагента за обща сума от 1 лв., при условие, че контрагента не изпълни задължението си за плащане на сумите дължими по договора.

Към 31 декември 2011, поради значителни промени, свързани с правната среда на ВЕИ, които по преценка на ръководството на Дружеството са неокончателни в краткосрочен период, се увеличи значително несигурността по отношение на възвръщаемостта от инвестициите в съоръжения за производство на електроенергия от ВЕИ. Възстановимостта на вземанията от контрагенти, свързани с ВЕИ, е в пряка зависимост от регулативната в сектора. Въпреки наличието на обезпечения и плащания от страна на възложителите към момента, поради наличието на описаните рискове, Групата е начислила обезценка по тези проекти.

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2011
 Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

33. Финансови инструменти и управление на финансовия риск и капитала (продължение)

33.4 Управление на риска свързан с финансови инструменти (продължение)

Ликвиден риск

Ликвиден риск е рискът, че Групата може да има затруднения при изпълняване на своите задължения, свързани с уреждането на финансови пасиви, които изискват плащане на пари и парични еквиваленти или друг финансов актив. Ликвидният риск може да възникне от времева разлика между договорените падежи на паричните активи и пасиви, както и възможността дължниците да не могат да посрещнат задълженията си в договорените срокове.

Към 31 декември 2011 и 2010 недисконтираните парични потоци по финансовите пасиви на Групата, анализирани по остатъчен срок от датата на индивидуалния отчет за финансовото състояние до датата на последващо договаряне или предвиден падеж, са както следва:

	От 1 м. до 3 м.	От 3 м. до 1 г.	От 1 г. до 5 г.	Общо
Към 31 декември 2011				
Финансови пасиви				
Търговски и други задължения	20,476	14,126	184	34,786
Заеми	4,706	74,536	11,882	91,124
Задължения по финансов лизинг	155	956	1,455	2,566
Финансов пасив по привилигирована акции	-	-	6,792	6,792
Задължения по финансови инструменти за търговия	-	-	15,000	15,000
Общо финансови пасиви	<u>25,337</u>	<u>89,618</u>	<u>35,313</u>	<u>150,268</u>
Към 31 декември 2010				
Финансови пасиви				
Търговски и други задължения	17,769	9,241	-	27,010
Заеми	29,401	45,390	21,443	96,235
Задължения по финансов лизинг	464	1,392	3,517	5,373
Финансов пасив по привилигирована акции	-	-	7,671	7,671
Общо финансови пасиви	<u>47,634</u>	<u>56,023</u>	<u>32,631</u>	<u>136,289</u>

Текущите заеми на Групата включват кредитни линии и овърдрафти с падеж през 2011. Групата традиционно предоговаря част от кредитните си линии и овърдрафти.

Групата ползва кредитни линии от Сосиете Женерал Експресбанк и Ситибанк клон – София, които са целево отпуснати за изпълнението на конкретни строителни договори (виж също бел. 16). Към 31 декември 2011 и 2010 усвоения размер по кредитната линия от Сосиете Женерал Експресбанк е 17,855 хил. лв. и 13,563 хил. лв. съответно, а усвоения размер по кредитната линия от Ситибанк клон – София към 31 декември 2011 и 2010 е 0 хил. лв. и 4,890 хил. лв. съответно. Изплащането на тези кредити е обвързано с изпълнението на ангажиментите на Групата по съответния договор и с паричните потоци генериирани от конкретния строителен договор.

Валутен риск

Поради осъществяване на дейността си в национален мащаб и в рамките на ЕС Групата е изложена на незначителен валутен риск. Много малък процент от приходите/разходите се генерират във валути, различни от българския лев и еврото. Поради това ръководството на Групата счита, че ефектът от възможната промяна на валутните курсове не би повлияло съществено на печалбата или загубата.

ЕНЕМОНА АД

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2011
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

33. Финансови инструменти и управление на финансния рисък и капитала (продължение)

33.4 Управление на риска свързан с финансови инструменти (продължение)

Лихвен риск

Групата е изложена на рисък от промени в лихвените нива основно от получените банкови и облигационни заеми с променлив лихвен процент, които възлизат на общо на 50,228 хил. лв. и 57,790 хил. лв. към 31 декември 2011 и 2010 и лихвените плащания по тях са базирани на EURIBOR и SOFIBOR плюс надбавка. Към 31 декември 2011 и 2010 Дружеството не използва инструменти за компенсиране на потенциалните промени в нивата на EURIBOR.

Ако лихвата по тези получени заеми с променлива лихва се увеличи с 0.5% през 2011 и 2010, това би довело до увеличение на разходите за лихви за годината, съответно намаление на печалбата след данъци, в размер на 251 хил. лв. и 289 хил. лв., и обратно, при намаление на лихвата с 0.5%.

33.5 Управление на капитала

Групата управлява собствения си капитал, за да работи като действащо предприятие и оптимизира възвръщаемостта чрез подобряване на коефициента дълг към собствен капитал. Капиталовата структура на Групата се състои от разплащателни средства, получени заеми и собствен капитал, включващ основен капитал.

Коефициентът на задължнялост към 31 декември 2011 и 2010 е както следва:

	Към	Към
	31.12.2011	31.12.2010
Заеми	84,747	91,652
Парични средства и парични еквиваленти	<u>(11,738)</u>	<u>(6,628)</u>
Заеми, нетно от парични средства	73,009	85,024
Собствен капитал	102,915	112,532
Коефициент на задължнялост (заеми нетно от парични средства отнесени към собствения капитал)	0.71	0.76

34. Условни пасиви

Към 31 декември 2011 и 2010 от името на дружествата в Групата са издадени банкови гаранции, съответно в размер на 48,053 хил. лв. и 62,256 хил. лв., които са предимно във връзка с изграждане на строителни обекти, енергийни и други съоръжения.

35. Отчитане по сегменти

Информацията по оперативни сегменти в настоящите консолидирани финансови отчети е представена по начин аналогичен на оперативните отчети, предоставяни на Ръководството на Групата, на основата, на които се вземат решения относно ресурсите, които да бъдат разпределени на сегмента и се оценяват резултатите от дейността му.

Оперативните сегменти в Групата са следните:

- Инженеринг, строителство и монтажни дейности (включително енерго-ефективни дейности);
- Търговия с електроенергия;
- Други сегменти, които включват –търговия с компресиран природен газ, управление на активи и други.

Представената таблица по-долу включва приходите, разходите и резултатите на Групата от продължаващи дейности на базата на идентифицираните сегменти:

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСOLIDИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2011
 Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

35. Отчитане по сегменти

	Приход за сегмент		Разход за сегмент		Печалба от сегмент	
	Годината, приключваща на 31.12.2011	Годината, приключваща на 31.12.2010	Годината, приключваща на 31.12.2011	Годината, приключваща на 31.12.2010	Годината, приключваща на 31.12.2011	Годината, приключваща на 31.12.2010
Инженеринг, строителство и монтажни дейности	85,400	98,630	(90,909)	(91,223)	(5,509)	7,407
Търговия с електротехника	87,794	73,581	(85,564)	(73,208)	2,230	373
Други сегменти	3,061	2,628	(3,131)	(2,705)	(70)	(77)
Общо	176,255	174,839	(179,604)	(167,136)	(3,349)	7,703
 Други печалби, нетно						
Разходи за амортизация						
Финансови приходи						
Финансови разходи						
Печалба преди данъци						
Приходи от данък						
Нетна печалба за годината					(81)	2,888
 Финансови приходи						
Годината, приключваща на 31.12.2011	Годината, приключваща на 31.12.2010					
Финансови разходи						
Годината, приключваща на 31.12.2011	Годината, приключваща на 31.12.2010					
 Инженеринг, строителство и монтажни дейности						
Търговия с електротехника	2,676	2,118	(5,566)	(4,359)	(2,758)	(2,727)
Други сегменти	148	241	(424)	(269)	(7)	(375)
Общо	1,505	1,570	(1,003)	(1,295)	(412)	(19)
 Инженеринг, строителство и монтажни дейности						
Търговия с електротехника						
Други сегменти						
Общо	4,329	3,929	(6,993)	(5,923)	(3,177)	(3,121)
 Разходи за амортизация						
Годината, приключваща на 31.12.2011	Годината, приключваща на 31.12.2010					

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2011
 Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

35. Отчитане по сегменти (продължение)

Представените приходи и разходи по-горе включват приходи и разходи само от външни клиенти и не включват продажби между сегментите.

Към 31 декември 2011 разходите на сегмент „Инженеринг строителство и монтажни дейности“ включват обезценка на репутация в сегмента на стойност от 1,300 хил. лв. (31 декември 2010: 0). Разходите по обезценка на репутацията са представени на ред „Други печалби нетно“ в Сегментната информация.

Разпределението на активите и пасивите по сегменти е както следва:

	Активи по сегменти		Задължения по сегменти	
	Годината, приключваща на 31.12.2011	Годината, приключваща на 31.12.2010	Годината, приключваща на 31.12.2011	Годината, приключваща на 31.12.2010
Инженеринг, строителство и монтажни дейности	198,208	185,892	113,414	100,537
Търговия с електропреработка	22,556	6,050	18,717	7,109
Други сегменти	26,636	58,198	12,354	29,962
Общо	<u>247,400</u>	<u>250,140</u>	<u>144,485</u>	<u>137,608</u>

Географско разпределение

Групата извършва дейност в три основни държави – България, Германия и Словакия. Групата реализира приходи от продажби и от Австрия, Словения, Сърбия и други държави.

Информация за приходи от външни клиенти и нетекущите активи, различни от финансови инструменти, активи по отсрочени данъци, активи по доходи след напускане и права, произтичащи от застрахователни договори, е представена както следва:

	Приходи от външни клиенти		Имоти, машини и съоръжения	
	За периода, приключващ на 31.12.2011	За периода, приключващ на 31.12.2010	Kъм	Kъм
			31.12.2011	31.12.2010
България	143,239	123,674	50,014	79,097
Австрия	-	16,515	-	-
Словения	-	13,396	-	-
Сърбия	14,289	7,926	-	-
Словакия	13,591	9,677	1,001	312
Германия	1,877	-	34	-
Други	3,259	3,651	-	-
	<u>176,255</u>	<u>174,839</u>	<u>51,049</u>	<u>79,409</u>

През 2010 година Групата разкри клон в Република Словакия.

През 2011 година Групата започна да извършва дейност в Германия чрез място на стопанска дейност.

36. Събития след отчетния период

Във връзка с емисия варанти, издадена от Енемона АД, на 9 януари 2012 се проведе редовно годишно Общо събрание на собствениците на варанти, на което бе взето решение те да не бъдат упражнени, тъй като текущата пазарна стойност на базовия актив (обикновени акции) на регулирания пазар е под определената цената за упражняване на варантите.

На 1 март 2012 Енемона АД подписа Меморандум за разбирателство с Федерално държавно предприятие „Федерална енергосервизна компания“ към Министерство на енергетиката на Руската Федерация. Меморандумът има за цел развитие на сътрудничество и реализация на съвместни проекти в областта на енергийната ефективност и енергийното спестяване в Руската Федерация, Република България и трети страни от руски и български стопански субекти, включително и чрез привличане на финансиране на проекти. Страните ще обменят опит в областта на енергийната ефективност и енергийно спестяване, в това число технически решения, организационни подходи и нормативна база. Меморандумът предвижда и предаване на опит при реализация на ЕСКО договори и обучението на кадри.

Дъщерното дружеството на Енемона АД, „ФЕЕИ“ АДСИЦ, сключи Договор за кредит с Европейската Банка за Възстановяване и Развитие в размер на 10,000,000 евро за секюритизация на вземания, произтичащи от ЕСКО-договори, с предоставяне на обезпечение по кредита от страна на „Енемона“ АД, изразявашо се в поемане на задължения като гарант. Срокът на кредита е седем години, а годишният лихвен процент е фиксиран за целия период на кредита и е в размер на 6.5%.